कार्यक्रम संचालन तथा कार्यान्वयन मार्गदर्शन, २०७५

पर्यटन क्षेत्रसँग सम्वन्धित

आ.व. २०७५/०७६

(प्रदेश सरकार, प्रदेश नं. १, उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयको (माननीय मन्त्रीस्तर) निर्णयबाट

मिति २०७५।११।१४ मा स्वीकृत)

प्रदेश सरकार

उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

प्रदेश नं. १,

विराटनगर, नेपाल

२०७५

प्रदेश सरकार
उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश नं. १
विराटनगर, नेपाल

१. पर्यटकीय क्षेत्र पूर्वाधार विकास, विस्तार तथा प्रवर्द्धन १
२. मन्दिर/आश्रम/धर्मशाला/थानको निर्माण, स्तरोन्नती, मर्मत सुधार, संरक्षण, प्रवर्द्धन तथा धार्मिक पर्यटन पूर्वाधार विकास ३
३. धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि गुम्बा निर्माण तथा मर्मत सुधार ६
४. मस्जिद निर्माण तथा इदगाह स्तरोन्नती ७
५. सफ्टवेयर, एप्पस निर्माण र प्रचार प्रसार समाग्री उत्पादन वितरण ८
६. आइडल नेटवर्किङ ९
७. सम्भाव्यता अध्ययन ९
८. डि.पि.आर. तयार तथा निर्माण १०
९ . गुरुयोजना निर्माण ११
१०. तालिम, गोष्ठी, अन्तरकृया, अवलोकन भ्रमण ११
११. संग्राहलय निर्माण सहयोग १२
१२. झरना संरक्षण र व्यवस्थापन तथा झरनामा पर्यटन पूर्वाधार विकास १४
१३. ताल, पोखरी, सिमसार क्षेत्र संरक्षण, पर्यटन विकास तथा प्रबर्द्धन १४
१४. इचौल शिव सरोवर धर्मशाला र ताल संरक्षण रामधुनी न.पा.६, सुनसरी १६
१५. होमस्टे संचालन, विकास तथा प्रचार प्रसार १७
१६. गुफा संरक्षण, व्यवस्थापन तथा प्रवर्द्धन १८
१७. पर्यटकिय सूचना केन्द्र निर्माण, स्तरोन्नती तथा ब्यवस्थापन १८
१८. पर्यटक रुटका खोलाहरुमा काठको पुल तथा ट्रष्ट ब्रिज निर्माण १९
१९. उद्यान/पार्क निर्माण, विकास तथा प्रवर्द्धन १९
२०. भ्यू टावर निर्माण तथा मर्मत संभार २१
२१. पदमार्ग निर्माण, स्तरोन्नती, मर्मत संभार, सुधार तथा सिंढी निर्माण २२
२२. दरवार प्रवर्द्धन संरक्षण २४
२३. पर्यटक रुटका क्पाम्प साईटहरुको व्यवस्थापन २४
२४. रक क्लाइम्बिङ निर्माणमा सहयोग (बाकी कामको निरन्तरता) इलाम २५
२५. सप्तकोशी नदीमा जल पर्यटनका लागि मोटरेवल बोट सहयोग, बराहक्षेत्र न.पा. ९, सुनसरी २५
२६. कोशीटप्पु वन्यजन्तु आरक्षमा पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न मचान निर्माण, सुनसरी २५
२७. कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्रमा पर्यटक रुटमा सामुदायिक लज निर्माण २५
२८. सगरमाथा रा.नि. को मञ्जे स्थित पर्यटक टिकट काउन्टर तथा प्रवेशद्वार व्यवस्थापन २६
२९. सगरमाथा रा.नि.मा भिजिटर ट्रयाकिङ सिस्टम व्यवस्थापन २६
३०. मुस्लिम समुदायको कब्रस्थान मर्मत सुधार, कोशी गा.पा. ५, सुनसरी २६
३१. समुदायद्वारा व्यवस्थापन गरिएका समूहहरुमा पर्यापर्यटकिय स्थल पर्वद्धन र विकास २६

इन्द्रराज दुमाना
प्रदेश सचिव

प्रदेश नं. १ को प्राकृतिक स्रोतहरुको संरक्षण एवं दीगो व्यवस्थापन, उद्योग तथा पर्यटन क्षेत्रको विकास र प्रवर्द्धनबाट स्थानीय र प्रादेशिक समृद्धि हासिल गर्दै "समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली" को राष्ट्रिय लक्ष्य पुरा गर्न योगदान पुर्याउने उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयको दीर्घकालीन सोच बमोजिम पर्यटन क्षेत्रको पूर्वाधार विकास, विस्तार र प्रवर्द्धन गरी यस प्रदेशलाई थप आकर्षक तथा सुरक्षित गन्तव्यको रूपमा विकास गर्दै पर्यटन आगमनमा उल्लेखनीय वृद्धि गरी जनताको आयस्तर बढाइ स्थानीय र प्रादेशिक समृद्धि हासिल गर्नको लागि उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय मार्फत आ. व. २०७५/०७६ मा पर्यटन क्षेत्रसँग सम्बन्धित विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन तथा सम्पन्न गर्नको लागि प्रदेश सरकारले जम्मा रू ९१,७९,५०,०००/- बजेट व्यवस्था गरेकोछ ।

यस आ.व.का पर्यटन क्षेत्र तर्फका कार्यक्रम मध्ये नीति, नियम, कार्यविधि, मापदण्ड तयारी, पर्यटनसंग संबन्धित दैनिक प्रशासनिक कार्य, कार्यक्रमबारे अन्तरकृया, गोष्ठी र प्रचारप्रसार जस्ता कार्यहरू प्रदेश मन्त्रालयबाट र योजना/ गुरूयोजना/DPR निर्माण, पर्यटनसंग संबन्धित अध्ययन/सम्भाव्यता अध्ययन, पूर्वाधार निर्माण/स्तरोन्नती, धार्मिक र पर्यापर्यटन विकास, सूचना प्रविधि विकास/विस्तार, होमस्टे विकास लगायतका अन्य कार्यहरू यसै कार्यविधिको दफा (७) को उपदफा (१) मा तोकिए बमोजिमका निकायहरू मध्येबाट लक्षित कार्य सम्पन्न गर्नसक्ने र कार्यक्रम सँग सम्बन्धित निकायबाट कार्यान्वयन गर्ने गरी यो मार्गदर्शन तयार गरिएकोछ ।

१. पर्यटकीय क्षेत्र पूर्वाधार विकास, विस्तार तथा प्रवर्द्धन

बढी भन्दा वढी पर्यटक आकर्षण गर्न पहिचान भै सकेका पर्यटकीय क्षेत्र तथा सम्भाव्य अन्य पर्यटकीय स्थानहरुमा पर्यटनका लागि आवश्यक पूर्वाधार विकासका कार्यहरु गरी पर्यटनको विस्तार तथा प्रवर्द्धन गर्नको लागि यस कार्यक्रममा निम्न कार्यक्षेत्रका विभिन्न क्रियाकलापहरु देहायका विधि र प्रकृयाबाट संचालन गरिने छ ।

कार्यक्षेत्र

- कार्यक्रमको माग अनुसार पर्यटकीय क्षेत्रको सूचना म्याप, होडिङ्ग बोर्ड, पहुँचमार्ग, पदमार्ग, मोटेरेवल बाटो, जलमार्ग पार्किङ्ग निर्माण/स्तरोन्नती,
- पार्क र बगैंचा, उद्यान, गन्तव्यमा खानेपानी र शौचालय निर्माण/व्यवस्थापन, विजुली, इन्टरनेट व्यवस्थापन,
- होटेल, पिकनिक स्थल, सोभेनियर सप, चमेना गृह, स्वास्थ्य क्लिनिक, ट्रेकिङ्ग तथा नेचरगाइडको निर्माण/स्तरोन्नती/व्यवस्थापन,
- भ्यू-टावर (मचान), गोलघर, स्वीमिङ्ग पूल निर्माण/स्तरोन्नती/व्यवस्थापन,
- मनोरञ्जन स्थल र स्थानीय मौलिकता बोकेको सम्पदा, मठ, मन्दिर, सत्तल आदिको निर्माण/जिर्णोद्धार/ स्तरोन्नति
- उल्लेखित स्थलहरूको प्रचार प्रसारका लागि डिजिटल नक्सा, क्यालेण्डर, ब्राउसर, पोस्टर, पम्पलेट, होडिङ्ग बोर्ड, वाल पेन्टिङ्ग, श्रब्य दृश्य आदि र ईलेक्ट्रोनिक संचार, पत्रपत्रिका, बुलेटिन, पत्र, परिपत्र, वेभसाईट, सामाजिक संजाल आदिको माध्यमबाट राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय स्तरमा प्रचार प्रसार, प्रवर्धन ।

कार्यान्वयन विधि र प्रकृयाः

- यस कार्यक्रमसंग सरोकार राख्ने निर्माण र पर्यटनसंग संबन्धित सरोकारवाला, स्थानीय समुदाय तथा संभव भए सम्म सम्बन्धित स्थानीय तहका प्रतिनिधी समेतको प्रत्यक्ष सहभागितामा यस कार्यक्रम अन्तरगत स्वीकृत बजेटबाट तोकिएको स्थानमा गरिने र सम्भव हुने कार्यहरुको वारेमा अवधारणा वनाउने,

बद्रीराज दुगाना
प्रदेश सचिव

- कार्यान्वयन विधि छनौट (प्रचलित संघिय, प्रादेशिक आर्थिक ऐन, नियमको परिधिभित्र रही कोटेशन, टेण्डर, उपभोक्ता समिति मार्फत, अमानतबाट आदि)
- कार्यस्थलमा कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन, सेवा संचालन र निरन्तरता दिने निकाय पहिचान, गठन (सम्भव भए सम्म विद्यमान वैधानिक समूह, समितिहरु, सरकारी गैरसरकारी निकायहरुको परिचालन तथा कार्य सन्चालनार्थ नयां समूह समिति गठन गर्नुपर्ने आवश्यक भएमा सो को पहिचान र आवश्यकता अनुसार गठन)
- विस्तृत सर्भे, डिजाइन, लागत अनुमान तयारी र स्वीकृति (लागत व्यहोर्ने निकाय विच लागत अनुमान वांडफांड सहित)
- सम्झौता
- कार्यक्रम कार्यान्वयन
- अनुगमन र सार्वजनिक सुनुवाइ
- भुक्तानी
- लाभांश प्राप्त गर्ने निकायहरूको पहिचान र सुनिश्चितता, सेवा संचालन र निरन्तरता दिने निकायलाई हस्तान्तरण ।

कार्यान्वयन गर्ने निकायले आफ्नो जनशक्ति वाहेक आवश्यकता अनुसार परामर्शदाता र सरोकारवालाहरुसंग छलफल र समन्वय गरी विस्तृत अध्ययन गराई कार्यक्रम कार्यान्वयनको योजना/डिजाइन/ल.ई तयार गरी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरी निम्न बमोजिमका स्वीकृत कार्यक्रमहरू सम्पादन गर्नेछ।

- उदयपुर गढिमाई मन्दिर निर्माण तथा पर्यटकिय स्थलको रुपमा विकास, उदयपुरगढी गा.पा., उदयपुर
- ककनी पर्यटन प्रवर्द्धन तथा विकासमा सहयोग, चम्पादेवी ९, ओखलढुंगा
- कचन कवलको विस्तृत पर्यटन गुरुयोजना कार्यान्वयन पूर्वाधार विकास (झापा)
- किचकबध पर्यटन क्षेत्रको गुरुयोजना कार्यान्वयन, भद्रपुर न.पा. १, झापा
- कोशी बाढी प्रभावित क्षेत्रमा वातावरण संरक्षण, वृक्षारोपण र पर्यटन पर्वद्धन (पश्चिम कुशहा, सुनसरी)
- गढदेव पर्यटकीय क्षेत्रको विकास र विस्तार, गढीमाई न.पा. २, सुनसरी
- चित्रे पटेकडाँडा मार्गपोखरी रमिते डाँडको एकीकृत पर्यटन विकास (महालक्ष्मी न.पा., छथर जोरपाटी गा.पा. धनकुटा र लालिगुराँस न.पा. तेह्रथुम)
- चुलिपोखरी पर्यटन क्षेत्र संरक्षण र प्रवद्र्धनमा सहयोग, मिक्लाजुङ्ग गा.पा. २, मोरङ
- जरेवर पर्यटन क्षेत्र बुद्ध शान्ति सुनमाई, झापा
- झापा गा.पा. स्थित रानीवन पर्यटकीय क्षेत्र विकास, झापा
- तीनचुले डाँडा पर्यटन क्षेत्र विकास, फाकफोकथुम गा.पा.
- दोमुखा पर्यटन क्षेत्र विकास, शिवसताक्षी-१०, झापा
- निशान बाउन्न मौलो पर्यटन पूर्वाधार विकास, याङवरक गा.पा.-४, पाँचथर
- पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण, कोशी गा.पा., सुनसरी
- पर्यटन प्रर्वद्धन सहयोग (हरियाली वन उपभोक्त समूह, धरान उप म.न.पा.१९, सुनसरी)

- माङसेबुङ्ग धार्मिक तथा पर्यटन स्थलको डि.पि.आर. कार्यान्वयनमा सहयोग, माङसेबुङ्ग गा.पा.-५, इलाम
- रानीपोखरी क्षेत्रको पर्यटन पुर्वाधार विकासमा सहयोग (पोखरी सफा, पार्क निर्माण, वृक्षारोपण), रामधुनी-७, सुनसरी
- श्री सिद्ध किराँत हाङसाम युमामाङ्हिम रुपाटार पर्यटन क्षेत्र विकास, इलाम-५
- सतासीधाम धार्मिक एवं पर्यटकिय स्थल पूर्वाधार निर्माणमा सहयोग, शिव सताक्षी न.पा.-११, झापा
- सन्दकपुरमा पर्यटन पर्वद्धन र पूर्वाधार सहयोग, इलाम (DPR कार्यान्वयनमा सहयोग)
- सादुहोली पर्यटकीय क्षेत्र विकास तथा प्रबर्द्धन, कमल गा.पा.-५, झापा
- सिद्धधाम पर्यटकीय पूर्वाधारमा विकास तथा पर्वद्धनमा सहयोग, मानेभज्यांग गा.पा., ओखलढुंगा
- सूर्योदय न.पा. इलाम, पासाङल्हामु खुम्वु गा.पा. सोलुखुम्वु र सागुरीगढी गा.पा.धनकुटालाई पर्यटकीय नगरको रुपमा विकास गर्न पूर्वाधार विकास

२. मन्दिर/आश्रम/धर्मशाला/थानको निर्माण, स्तरोन्नती, मर्मत सुधार, संरक्षण, प्रवर्द्वन तथा धार्मिक पर्यटन पूर्वाधार विकास

धार्मिक, सांस्कृतिक र ऐतिहासिक महत्वका मठ, मन्दिर, धर्मशाला, थानको निर्माण, जिर्णोद्धार, संरक्षण गरी तिनको धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक महत्वको जगेर्नाका साथै धार्मिक पर्यटन वढाउने गरी यस कार्यक्रममा निम्न कार्यक्षेत्रका विभिन्न क्रियाकलापहरु देहायका विधि र प्रकृयाबाट संचालन गरिने छन् ।

कार्यक्षेत्रः

- धार्मिक, सांस्कृतिक र ऐतिहासिक धार्मिक महत्वका मठ, मन्दिर, धर्मशाला, थानको निर्माण, जिर्णोद्धार, संरक्षण,
- ति स्थान सम्मको पहुँचमार्ग मर्मत तथा निर्माण, परिसरमा बगैंचा तथा पार्क एवं पूर्वाधार विकासका कार्य,
- परिसरमा अवश्यकता अनुसार सोलार, विजुली बत्ति र पानीको व्यवस्था, सूचना केन्द्र निर्माण,
- चमेनागृह, विश्रामगृह, गोलघर, शौचालय, मौलिकता झल्कने भौतिक संरचना आदि पूर्वाधार निर्माण,
- सुगन्धित र सजावट हुने प्रजातीको फूलवारी एवं सदावाहर विरुवा र फलफूलका विरूवा रोपण आदि,
- उल्लेखित स्थलहरूको प्रचार प्रसारका लागि डिजिटल नक्सा, क्यालेण्डर, ब्राउसर, पोस्टर, पम्पलेट, होर्डिङ्ग बोर्ड, वाल पेन्टिङ्ग, डिजिटल श्रब्य दृश्य सामाग्री तयारी, पत्रपत्रिका, बुलेटिन, वेभसाईट, सामाजिक संजाल आदिको माध्यमबाट राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय स्तरमा प्रचार प्रसार समेत गर्न सकिनेछ ।

कार्यान्वयन विधि र प्रकृयाः

- यस कार्यक्रमसंग सरोकार राख्ने निर्माण कार्य र पर्यटनसंग संबन्धित सरोकारवाला, स्थानीय समुदाय तथा संभव भएसम्म सम्बन्धित स्थानीय तहका प्रतिनिधी समेतको प्रत्यक्ष सहभागितामा यस कार्यक्रम अन्तरगत स्वीकृत वजेटबाट तोकिएको स्थानमा गरिने र सम्भव हुने कार्यहरुको वारेमा अवधारणा वनाउने,
- कार्यान्वयन विधि छनौट (प्रचलित संघिय, प्रादेशिक आर्थिक र अन्य ऐन, नियमको परिधि भित्र रही कोटेशन, टेण्डर, उपभोक्ता समिति मार्फत, अमानत आदि)
- कार्यस्थलमा कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन, सेवा संचालन र निरन्तरता दिने निकाय पहिचान, गठन (सम्भव भए सम्म विद्यमान वैधानिक समूह, समितिहरु, सरकारी गैरसरकारी निकायहरुको परिचालन तथा

इन्द्रराज दुवाना
प्रदेश सचिव

कार्य सन्चालनार्थ नयां समूह समिति गठन गर्नुपर्ने आवश्यक भएमा सो को पहिचान र आवश्यकता अनुसार गठन)

- विस्तृत सर्भे, डिजाइन, लागत इष्टिमेट तयारी र स्वीकृति (लागत व्यहोर्ने निकाय बीच लागत अनुमान बांडफांड सहित)
- सम्झौता
- कार्यक्रम कार्यान्वयन
- अनुगमन र सार्वजनिक सुनुवाइ
- भुक्तानी
- लाभांश प्राप्त गर्ने निकायहरूको पहिचान र सेवा संचालन सुनिश्चितता र निरन्तरता दिने निकायलाई हस्तान्तरण ।

कार्यान्वयन गर्ने निकायले आफ्नो जनशक्ति वाहेक आवश्यकता अनुसार परामर्शदाता र सरोकारवालाहरुसंग छलफल र समन्वय गरी विस्तृत अध्ययन गराई कार्यक्रम कार्यान्वयनको योजना/डिजाइन/ल.ई. तयार गरी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरी निम्न बमोजिमका स्वीकृत कार्यक्रमहरू सम्पादन गर्नेछ।

- ऐतिहासिक किँरात गुरु फाल्गुनन्दको आश्रम तथा समाधिस्थल सिलौटी र लब्रिकुटी मन्दिरको संरक्षण र पर्यटन पर्वद्धन, फिदिम न.पा. ३ र ५, पाँचथर
- ऐतिहासिक तिर्थस्थल रामधुनी मन्दिर क्षेत्रमा धार्मिक पर्यटन पूर्वाधार विकास सहयोग, रामधुनी न.पा.-४, सुनसरी
- ऐतिहासिक धार्मिक स्थल उरावको राजाजी थान निर्माण सहयोग, गढी गा.पा.-३ सुनसरी
- ऐतिहासिक धार्मिक स्थल कातिका कुमारको गुम्वा, निर्माण सहयोग, गढी गा.पा.-३ सुनसरी
- ऐतिहासिक धार्मिक स्थल तनमुना वरियाती थान निर्माण सहयोग, दुहवी न.पा.-१०, सुनसरी
- ऐतिहासिक धार्मिक स्थल राजाजी थान निर्माण सहयोग, गढी गा.पा.-६, सुनसरी
- कालिका मन्दिर मर्मत तथा स्तरोन्नति, रुपाकोट मझुवागढी न.पा., खोटाङ
- काली मन्दिर स्तनोन्नती, गढी गापा-३, छिटाहा, सुनसरी
- ॐ अनन्त नारायण मन्दिर निर्माणमा सहयोग, रंगेली न.पा.-२, मोरङ्ग
- किराँत राईहरुको साकेलाखिम निर्माणमा सहयोग, विराटनगर म.न.पा.-११, मोरङ्ग
- किराँतेश्वर शिवालय मन्दिर संरक्षण र स्तरोन्नती, मिक्लाजुङ्ग-३, मोरङ्ग
- कुसियैत टोल रामजानकी मन्दीर परिसरमा धर्मशाला निर्माण, कोशी गा.पा.-५, सुनसरी
- कौशिका मन्दिर स्तरोन्नति सहयोग, हरिनगर-३, सुनसरी
- गुप्तबासी जालपा देवी ऐतिहासिक मन्दिर संरक्षण र विकास, गौरादह न.पा.-१, झापा
- ग्रामथान स्तरोन्नती सहयोग, खार्जी, बिराटनगर म.न.पा.-३, मोरङ्ग
- जलकन्या मन्दिर निर्माण स्तरोन्नती सहयोग, फाकफोकथुम-५, इलाम
- जाल्पा शंकर राम जानकी मन्दीर निर्माण, इनरुवा-२, सनुसरी
- जितुबाहन मन्दिर निर्माण, कोशी गापा-५, सुनसरी

प्रदेश सरकार
उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश नं. १
विराटनगर, नेपाल

- तुम्बेवा पर्यटकिय स्थल जाने पदमार्ग निर्माण र मन्दिर मर्मत सम्भारमा सहयोग, तुम्बेवा गा.पा. पाँचथर
- त्रिपुरेश्वर शिव मन्दिर निर्माण, त्रियुगा न.पा.-८, उदयपुर
- दन्तकाली मन्दिर क्षेत्र विकास र प्रर्वधन, धरान १४, सुनसरी
- दुर्गा मन्दिर स्तरोन्नति तथा मर्मत सुधार, कोशी गा.पा.-७, हरिपुर, सुनसरी
- दुर्गामन्दिर गुम्वज निर्माण, धनपाल-४, मोरड
- धनपाल गढीक्षेत्रको विस्तृत पर्यटन पूर्वाधार विकास, मोरङ्ग
- धनुषकोटीधाम, जगनपाण्डे दरवार, कोटीहवन क्षेत्रको गुरु योजना कार्यान्वयनमा सहयोग, झापा
- धामीथान निर्माणमा सहयोग, दुहवी न.पा.-१२, सुनसरी
- नव भवानी दुर्गा मन्दिर जिर्णोद्धारमा सहयोग इटहरी उ.म.न.पा.-५, सुनसरी
- नेवार समाजको भिमसेन मन्दिरको निर्माणमा सहयोग, इटहरी उ.म.न.पा.-९, सुनसरी
- पन्चकन्या मन्दिर पूर्वाधार विकास र स्तरोन्नती धरान उ.म.न.पा. सुनसरी
- पन्चेश्वर शिव सदन मर्मत सम्भार, बुढीगंगा न.पा.-१, मोरङ्ग
- पाथीभरा मन्दिर क्षेत्रमा भौतिक पूर्वाधार विकास र प्रर्वधन, फक्तालुङ् गा.पा., ताप्लेजुङ,
- पाथीभरा सिहंकाली धार्मिक तथा पर्यटन पूर्वाधार विकास तथा प्रवर्द्धन (पर्यटकिय योजनाले निदिष्टि कार्य गर्न), हल्दीवारी-४, झापा
- पिण्डेश्वर मन्दिर क्षेत्र विकास र प्रवर्द्धन, धरान-१४, सुनसरी
- प्रकाशेश्वर शिवालय मन्दिर निर्माण, बिराटनगर-३
- बाल्मिकि आश्रम स्तरोन्नती सहयोग, कमल गा.पा.-३, झापा
- बुढासुब्बा मन्दिर क्षेत्र विकास र प्रवर्द्धन, धरान-१४, सुनसरी
- भिमसेन मन्दिरको अधुरो भवन निर्माण सहयोग, बराहक्षेत्र न.पा.-७, सुनसरी
- भूमेस्थान धार्मिक स्थल जिर्णोद्धारमा सहयोग, मात्य, दुधपोखरी गा.पा.-४, सोलुखुम्बु
- मझुवाकालीका भगवती मन्दिरमा पर्यटन पूर्वाधार विकासमा सहयोग, खोटाङ्ग
- मुक्तिनाथ मन्दिर निर्माणमा सहयोग, दुहवी, सुनसरी
- यासुक्यानी माता मन्दिर निर्माणमा सहयोग, बाहूनी-२, मोरङ्ग
- राधाकृष्ण मन्दिर स्तरोन्नती, गढी गापा-४, छिटाहा, सुनसरी
- रामचन्द्र मन्दिर परिसर स्तरोन्नती, ढुकुरपानी, दमक न.पा.-३, झापा
- रामजानकी मन्दिर पुनः निर्माणमा सहयोग, कोशी गा.पा.-१, लौकही, सुनसरी
- रामजानकी मन्दिर पूर्वाधार स्तरोन्नती सहयोग बराहक्षेत्र न.पा.-११, सुनसरी
- रामजानकी मन्दिर मर्मत सुधार, कोशी गा.पा.-२, सुनसरी
- लोकेश्वरनाथ तथा भगवती माता मन्दिर मर्मत सम्भार, कोशी गा.पा.-१, लौकही, सुनसरी
- वानेश्वर मन्दिर परिसर प्रवेशद्वार स्तरोन्नती, चैनपुर न.पा. संखुवासभा
- विशेश्वर शिव मन्दिर क्षेत्र पूर्वाधार विकास, कोशी गा.पा.-८, सुनसरी
- विष्णुपादुका मन्दिर क्षेत्र विकास र प्रबर्द्धन, धरान-२०, सुनसरी
- वेलहा वावा मन्दिर व्यवस्थापन तथा संरक्षण, वराह न.पा.-३, सुनसरी
- शिव मन्दिर निर्माणमा सहयोग, बर्जु गा.पा.-३, रायटोल, सुनसरी
- शिवमन्दिर निर्माणमा सहयोग, देवानगञ्ज-३, सुनसरी

बद्रीराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव

- श्री राधाकृष्ण मन्दिर निर्माणमा सहयोग सुन्दरहरैचा-३, मोरङ
- श्रीकृष्ण मन्दिर संरक्षण र पूर्वाधार निर्माण, फाक्चामरा छथर, तेह्रथुम
- सत्मत सत्संग मन्दिर पूर्वाधार विकास, धनपाल-४, हरकपुर, मोरङ
- सरस्वती मन्दिरको स्तरोन्नती र विकास, विराटनगर म.न.पा.-७, मोरङ
- सुखानी सहादत स्थल संरक्षण, खुदनावारी अर्जुनधारा न.पा. झापा
- सोदुपोखरी मन्दिर क्षेत्र पूर्वाधार निर्माणमा सहयोग, मिक्वाखोला गा.पा.-५, ताप्लेजुङ्ग
- हनुमान मन्दिर परिसर मर्मत सम्भार, वर्जु गा.पा.-३, सुनसरी
- हनुमान मन्दिर मर्मत सम्भार विराटनगर म.न.पा.-२, मोरङ्ग
- हलेसी धर्मिक क्षेत्र विकास र प्रबर्द्धन

३. धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि गुम्बा निर्माण तथा मर्मत सुधार

धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने उदेश्य अनुरूप यस कार्यक्रम अन्तर्गत गुम्बा निर्माण तथा गुम्बाको मर्मत सुधारका काम यस कार्यक्रम अन्तर्गत संचालन गरिनेछ ।

कार्यक्षेत्रः

- धार्मिक र ऐतिहासिक महत्वका गुम्बाहरुको निर्माण, स्तरोन्नती तथा मर्मत सुधार समेत गरि यी ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक धरोहरहरूको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन,
- यसै शिर्षक अन्तर्गत जिल्ला संखुवासभा चैनपुर न.पा. अवस्थित बानेश्वर मन्दिरको समेत मर्मत सुधार गरिनेछ,
- यि स्थान सम्मको पहुँचमार्ग मर्मत तथा निर्माण, परिसरमा बगैंचा निर्माण एवं अन्य पूर्वाधार विकास,
- ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक धरोहरहरूमा धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्नको लागि प्रचार प्रसार,
- परिसरमा अवश्यकता अनुसार सोलार, विजुली र पानीको व्यवस्था, सूचना केन्द्र निर्माण,
- चमेनागृह, विश्रामगृह, गोलघर, शौचालय, साथै अन्य मौलिकता झल्कने संरचनाको निर्माण,
- सुगन्धित र सजावट प्रजातीका बोटविरूवा भएको फूलवारी एवं सदावहार विरुवा र फलफूलका विरूवा रोपण आदि।

कार्यान्वयन विधि र प्रकृयाः

- यस कार्यक्रमसंग सरोकार राख्रे निर्माण र पर्यटनसंग संबन्धित सरोकारवाला, स्थानीय समुदाय तथा संभव भए सम्म सम्बन्धित स्थानिय तहका प्रतिनिधी समेतको प्रत्यक्ष सहभागितामा यस कार्यक्रम अन्तरगत स्वीकृत वजेटबाट तोकिएको स्थानमा गरिने र सम्भव हुने कार्यहरुको वारेमा अवधारणा वनाउने,
- कार्यान्वयन विधि छनौट (प्रचलित संघिय, प्रादेशिक आर्थिक र अन्य ऐन, नियमको परिधि भित्र रही कोटेशन, टेण्डर, उपभोक्ता समिति, अमानत)
- कार्यस्थलमा कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन, सेवा संचालन र निरन्तरता दिने निकाय पहिचान, गठन (सम्भव भए सम्म विद्यमान वैधानिक समूह, समितिहरु, सरकारी गैरसरकारी निकायहरुको परिचालन तथा कार्य सन्चालनार्थ नयां समूह समिति गठन गर्नुपर्ने आवश्यक भएमा सो को पहिचान र अवश्यकता अनुसार गठन)

बद्रीराज दुगाना
प्रदेश सचिव

- विस्तृत सर्भे, डिजाइन, लागत इष्टिमेट तयारी र स्वीकृति (लागत व्यहोर्ने निकाय बीच लागत अनुमान वांडफांड सहित)
- सम्झौता
- कार्यक्रम कार्यान्वयन
- अनुगमन र सार्वजनिक सुनुवाइ
- भुक्तानी
- लाभांश प्राप्त गर्ने निकायहरूको पहिचान र सेवा संचालन सुनिश्चितता र निरन्तरता दिने निकायलाई हस्तान्तरण ।
- उपयुक्त माध्यमबाट प्रचार प्रसार ।

कार्यान्वयन गर्ने निकायले आफ्नो जनशक्ति वाहेक आवश्यकता अनुसार परामर्शदाता र सरोकारवालाहरुसंग छलफल र समन्वय गरी विस्तृत अध्ययन गराई कार्यक्रम कार्यान्वयनको योजना/डिजाइन/लागत ईष्टिमेट तयार गरी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरी निम्न बमोजिमका स्वीकृत कार्यक्रमहरू सम्पादन गर्नेछ।

- उर्गेन छ्योलिङ्ग गुम्बा निर्माणमा सहयोग, इटहरी-३, सुनसरी,
- गुम्बा मर्मत सुधार, मेन्छपायाम गा.पा., श्रीजुङ्ग, तेह्रथुम
- ङ्याज्यूर पेमा होइदिलिम गुम्बा र बानेश्वर मन्दिर मर्मत सुधारमा सहयोग, चैनपुर न.पा. संखुवासभा
- धार्मिक पर्यटन प्रवद्र्धनका लागि नेपाल बौद्ध गुम्बा निर्माणमा सहयोग, उर्लाबारी-५, मोरङ्ग
- बुद्ध विहार गुम्वा निर्माणमा सहयोग, सुन्दरहरैचा-५, मोरङ
- ला ज्यालो वाङथोप गुम्बा निर्माणको अधुरो काम सम्पन्न, नुनथला, खोटाङ
- हेमास्याङ सो गुम्वा निर्माण आठराई गापा-५, क्षतेढुंगा, तेह्रथुम
- हेवा गुम्बा पूर्वाधार मर्मत सूधार सहयोग, दुधकोशी न.पा., सोलुखुम्बु

४. मस्जिद निर्माण तथा इदगाह स्तरोन्नती

यस कार्यक्रम अन्तर्गत मस्जिद निर्माण तथा इदगाह स्तरोन्नती कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

कार्यक्षेत्रः

- ऐतिहासिक धार्मिक स्थल गढी गा.पा. ४, सुनसरीको मस्जिद निर्माण तथा दुहवी न.पा. ४, सुनसरीको मस्जिद निर्माण, त्यसै गरी कोशी गा.पा.३, जमुवा सुनसरीको इदगाह स्तरोन्नती गरी धार्मिक तथा सांस्कृतिक धरोहरहरूको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन
- ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक धरोहरहरूमा धार्मिक पर्यटनको प्रवर्द्धन गर्नको लागि प्रचार प्रसार,
- परिसरमा अवश्यकता अनुसार सोलार, विजुली र पानीको व्यवस्था, सूचना केन्द्र निर्माण,
- सुगन्धित र सजावट प्रजातीका फूलवारी एवं सदावाहर विरुवा र फलफूलका विरूवा रोपण
- उपयुक्त माध्यमबाट प्रचार प्रसार,

बद्रीराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव

उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश सरकार
प्रदेश नं. १
विराटनगर, नेपाल

कार्यान्वयन विधि र प्रकृयाः

- यस कार्यक्रमसंग सरोकार राख्ने निर्माण र पर्यटन संग संबन्धित सरोकारवाला, स्थानीय समुदाय तथा संभव भए सम्म सम्बन्धित स्थानीय तहका प्रतिनिधी समेतको प्रत्यक्ष सहभागितामा यस कार्यक्रम अन्तरगत स्वीकृत वजेटबाट तोकिएको स्थानमा गरिने र सम्भव हुने कार्यहरुको वारेमा अवधारणा वनाउने
- कार्यान्वयन विधि छनोट (प्रचलित संघिय, प्रादेशिक आर्थिक र अन्य ऐन, नियमको परिधि भित्र रही कोटेशन, टेण्डर, उपभोक्ता समिति, अमानत)
- कार्यस्थलमा कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन, सेवा संचालन र निरन्तरता दिने निकाय पहिचान, गठन (सम्भव भए सम्म विद्यमान वैधानिक समूह, समितिहरु, सरकारी गैरसरकारी निकायहरुको परिचालन तथा कार्य सन्चालनार्थ नयां समूह समिति गठन गर्नुपर्ने आवश्यक भएमा सो को पहिचान र आवश्यकता अनुसार गठन)
- विस्तृत सर्भे, डिजाइन, लागत इष्टिमेट तयारी र स्वीकृति (लागत व्यहोर्ने निकाय विच लागत अनुमान वांडफांड सहित)
- सम्झौता
- कार्यक्रम कार्यान्वयन
- अनुगमन र सार्वजनिक सुनुवाइ
- भुक्तानी
- लाभांश प्राप्त गर्ने निकायहरूको पहिचान र सुनिश्चितता, सेवा संचालन र निरन्तरता दिने निकायलाई हस्तान्तरण ।
- कार्यान्वयन गर्ने निकायले आफ्नो जनशक्ति वाहेक आवश्यकता अनुसार परामर्शदाता र सरोकारवालाहरुसंग छलफल र समन्वय गरी विस्तृत अध्ययन गराई कार्यक्रम कार्यान्वयनको योजना/डिजाइन/लागत ईष्टिमेट तयार गरी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरि निम्न बमोजिमका स्वीकृत कार्यक्रमहरू सम्पादन गर्ने छ।
- इदगाह स्तरोन्नतीमा सहयोग, कोशी गा.पा.-३ जमुवा सुनसरी
- ऐतिहासिक धार्मिक स्थल मस्जित निर्माण सहयोग, गढी गा.पा.-४, सुनसरी
- ऐसा मस्जिद निर्माणमा सहयोग, दुहवी न.पा. ४, सनसरी

५. सफ्टवेयर, एप्पस निर्माण र प्रचार प्रसार समाग्री उत्पादन वितरण

विज्ञान प्रविधि र संचार प्रणालीमा भएको अभुतपूर्व विकासले समग्र विश्व नै एउटा गांउको रुपमा परिणत हुदै गैरहेको अवस्थामा नेपालले र यस प्रदेशले पनि सो को उपयोग गर्दै पर्यटन प्रवर्द्वन र प्रचार प्रसार गरी विश्व पर्यटन वजारलाई आकर्षित गर्नु जरुरी छ। यसै वास्तविकतालाइ बुझि यस कार्यक्रम अन्तरगत यस प्रदेशको पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि यो कार्यक्रम राखिएको हो ।

प्रदेश सचिव

कार्यक्षेत्रः

- पर्यटकीय पहिचान झल्काउने लोगो, होलोग्राम, बृहत डिजाइनका स्टीकर, लकेट आदि तयार र वितरण, सूचना म्याप, डिजिटल नक्सा, क्यालेण्डर, ब्राउसर, पोस्टर, पम्पलेट, होडिङ्ग बोर्ड, वाल पेन्टिङ्ग, टोपी, श्रब्य दृश्य आदि र ईलेक्ट्रोनिक संचार, पत्रपत्रिका, बुलेटिन, वेभसाईट, सामाजिक संजाल आदिको माध्यमबाट राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय स्तरमा प्रचार प्रसार
- पर्यटन गन्तव्य स्थल सम्बन्धी मोबाईल एप्स निर्माण
- प्रदेश नं. १ को पर्यटन प्रवर्द्वन सम्बन्धी बृत्तचित्र तयारी र वितरण
- पर्यटन सम्बन्धी बेवमा आधारित पर्यटन सूचना प्रणाली विकास (सफ्टवेयर निर्माण र वितरण)

कार्यक्रम कार्यान्वयन विधि र प्रकृयाः

मन्त्रालय र अन्तरगतका निकायहरुको समय र जनशक्तिले सम्भव भएमा आफै र अन्यथा सेवा प्रदायक संस्थाबाट प्रचलित प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७५, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरी निम्न बमोजिमका कार्यक्रमहरु सम्पन्न गरिने छन्।

- पर्यटकीय तथ्यांक अध्यावधिक गर्ने सफ्टवेयर तयारी र वितरण
- पर्यटन गन्तव्य स्थल सम्बन्धी मोबाईल एप्पस निर्माण
- पर्यटन पर्वद्धन गर्ने प्रचार प्रसार सामग्री तयारी, प्रकासन र वितरण
- पर्यटन सम्बन्धी बेवमा आधारित पर्यटन सूचना प्रणाली विकास (सप्टवेयर निर्माण र वितरण)
- प्रदेश नं. १ को पर्यटन प्रर्वद्धन सम्बन्धी बृत्तचित्र तयारी र वितरण

६. आइडल नेटवर्किङ

प्रदेशमा रहेका सम्पूर्ण पर्यटकीय स्थानहरुलाई आइडल नेटवर्किङद्धारा ब्रोडकास्ट गरि विश्वमा प्रचार प्रसार गर्नको लागि यो कार्यक्रम संचालन गरिने छ। साथै परामर्श सेवा खरिद गरि सेवा प्रदायक संस्थाबाट प्रचलित प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४ सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित ऐन नियम/नर्म्सको पालना गरी यो कार्यक्रम सम्पन्न गरिनेछ।

७. सम्भाव्यता अध्ययन

यस कार्यक्रममा प्रदेश भित्रका पदमार्ग, केबुलकार, धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहाँसिक र पर्यापर्यटकीय गन्तव्य, पदमार्ग, पर्यटकीय पूर्वाधार, पर्यटन प्रवर्द्वन क्रियाकलाप र साहसिक पर्यटन क्षेत्र आदिको पहिचान गर्दै GPS Location तयार गरी ति क्षेत्रको पूर्वाधारको विकास र पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न परामर्शदाताबाट सरोकारवाला निकायहरूसंग छलफल र समन्वय गर्ने गरी सम्भाव्यता अध्ययन र प्रतिवेदन तयारी गरिने छ। यस कार्यक्रममा प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरि निम्न बमोजिमका कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिने छन् ।

- अरुण, तमोर र दुधकोशी नदीमा जल पर्यटन र साहसिक पर्यटन प्रवर्द्धनको सम्भाव्यता अध्ययन,

बद्रीराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव

- ककनी धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थल पूर्वाधार विकासको सम्भाव्यता अध्ययन, ओखलढुंगा,
- केवलकार सम्भाव्यता अध्ययन (फुडलिङ पाथिभरा, धरान भेडेटार, जयरामघाट हलेसी, वराहक्षेत्र, सूर्यकुण्ड, अन्तुडाँडा, मंगलवारे, माईपोखरी, बाह्रवीसे, सभापोखरी जस्ता स्थान),
- खाद्य प्रविधि क्याम्पस, धरानलाई प्राविधिक विश्वविधालयमा रुपान्तरको सम्भाव्यता अध्ययन,
- खुईसीधाम खाबे बुकुर्चोङ पर्यटकीय पदमार्ग निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन, सिचीचोङ गा.पा., संखुवासभा
- पर्यटन प्रवर्धन तथा प्रचार प्रसार एवं पूर्वाधार निर्माणको लागि अध्ययन वर्ष २०१८ कार्यक्रम
- प्रदेश स्तरमा साहसिक पर्यटन प्रवर्द्धन सम्भाव्यता अध्ययन (रयाफटिंग, प्याराग्लाईडिंग, जलयात्रा, रक क्लाईम्बिङ, आदि)
- प्रदेशमा रहेका अन्य विमानस्थलबाट बिराटनगर विमानस्थलमा हवाईसेवा संचालन सम्वन्धी संभाव्यता अध्ययन,
- मैनाराजा मैनारानी धार्मिक क्षेत्र संरक्षण तथा पर्यटन विकासको सम्भाव्यता अध्ययन, उदयपुर
- सर्दु जलाधार क्षेत्रमा जैविक विविधता संरक्षण र पर्यापर्यटन विकासको सम्भाव्यता अध्ययन, सुनसरी

८. डि.पि.आर. तयार तथा निर्माण

प्रदेशमा रहेको नावालुङ क्षेत्रको पर्यटन विकास, पोकली झरनाको पर्यटन विकास, तथा तेह्रथुम जिल्लामा अवस्थित मेन्छयायेमको संरक्षणका लागि यी क्षेत्रहरूको पर्यटकीय हिसावले समेत संरक्षण र व्यवस्थापनका वारेमा परामर्शदाताद्वारा सरोकारवालासंग छलफल गरी भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि प्राविधिक र आर्थिक विश्लेषण सहितको डि.पि.आर. (DPR) तयार गर्ने कार्य यस कार्यक्रममा गरिने छ ।

योजना तयार हुने कार्यक्रमको माग अनुसार किटान भएको पहुँचमार्ग, सम्भव भए मोटरेवल बाटो, पार्किङ्गस्थल, बगैंचा/उद्यान, गन्तव्यस्थलमा खानेपानी, शौचालय, विजुली, इन्टरनेट, होटेल, पिकनिक स्थल, सोभेनियर सप र खाद्यान्न पसल, स्वास्थ्य ल्किनिक, ट्रेकिङ्ग तथा नेचरगाइड, भ्यू टावर (मचान), गोलघर, स्वीमिङ्ग पूल, वैधानिक मनोरञ्जन स्थल र स्थानीय मौलिकता बोकेको सम्पदाको निर्माण एवं संरक्षण लगायतका विषयहरूको लागत अनुमान सहित DPR मा समावेश हुनेछन् ।

कार्यक्रम कार्यान्वयन विधिः

परामर्श सेवा खरिद गरी सेवा प्रदायक संस्था बाट प्रचलित प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरी तपशिलका निम्न बमोजिमका DPR तयार/निर्माण सम्बन्धि कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिने छ।

- नावालुङ क्षेत्रको पर्यटन विकासको लागि DPR तयार, इमाङ्ग, इलाम
- पोकली झर्नाको पर्यटन विकासको लागि DPR तयार, लिखु गा.पा. ओखलढुंगा
- मेन्छयायेमको संरक्षणका लागि डिपिआर तयार, तेह्रथुम

चन्द्रराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव

९. गुरुयोजना निर्माण

प्रदेश समग्रको पर्यटकीय गुरूयोजना, पहिचान भै सकेका जैविक, ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक स्थलहरू पोखरी/झरना आदिको पर्यटकीय हिसावले समेत संरक्षण र व्यवस्थापनका वारेमा परामर्शदाताद्धारा सरोकारवालासंग छलफल गरी भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि प्राविधिक र आर्थिक विश्लेषण सहितको गुरूयोजना तयार गर्ने कार्य यस कार्यक्रममा गरिने छ ।

योजना तयार हुने कार्यक्रमको माग अनुसार किटान भएको पहुँचमार्ग, सम्भव भए मोटरेवल बाटो, पार्किङ्गस्थल, बगैंचा/उद्यान, गन्तव्यमा खानेपानी, शौचालय, विजुली, इन्टरनेट, होटेल, पिकनिक स्थल, सोभेनियर सप र खाद्यान्न पसल, स्वास्थ्य क्लिनिक, ट्रेकिङ्ग तथा नेचरगाइड, भ्यू टावर (मचान), गोलघर, स्वीमिङ्ग पूल, वैधानिक मनोरञ्जन स्थल र स्थानीय मौलिकता बोकेको सम्पदाको निर्माण एवं संरक्षण लगायतका विषयहरूको अनुमानित लागत सहित विस्तृत आयोजना प्रतिवेदनमा समावेश हुनेछन् ।

कार्यक्रम कार्यान्वयन विधिः

परामर्श सेवा खरिद गरि सेवा प्रदायक संस्था बाट प्रचलित प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरी निम्न बमोजिमका गुरुयोजना निर्माण सम्बन्धि कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिने छ।

- इन्द्रेणी पोखरी पर्यटन विकास गुरुयोजना कार्यान्वयनमा सहयोग, खोटाङ्ग,
- इन्द्रेनी पोखरी पर्यटन विकास गुरुयोजना तयारी, खोटाङ गा.पा., खोटाङ्ग,
- बर्जुताल सिमसार क्षेत्रको गुरुयोजना निर्माण तथा पूर्वाधार विकासमा सहयोग, बर्जु गा.पा., सुनसरी,
- चरीभञ्ज्याङ डाँडामा पर्यटन विकास र प्रर्वधन गुरुयोजना तयारी, याङबरक र फलेजुङ गा.पा., पाँचथर,
- तीनजुरे मिल्के जलजले क्षेत्रको जैविक विविधता संरक्षण तथा पर्यापर्यटकीय पूर्वाधार विकासको लागि वृहत्त गुरु योजना निर्माण,
- नमस्ते झरना क्षेत्रको विस्तृत पर्यटन गुरुयोजना निर्माण (धनकुटा),
- प्राचीन हरिद्वार क्षेत्र चतराधामको विस्तृत पर्यटन गुरुयोजना निर्माण (सुनसरी),
- प्रादेशिक प्रर्यटन गुरुयोजना तयारी,
- बरापोखरी पर्यटन विकास गुरुयोजना तयारी, खोटाङ्ग,
- विराट राजा दरवार र विराट क्षेत्रको विस्तृत गुरुयोजना तयार र प्रर्वधन, मोरङ्ग
- हिलेस्थित पर्यटन मन्त्रालयको नाममा रहेको जग्गामा पर्यटन पूर्वाधार गुरुयोजना निर्माण, धनकुटा

१०. तालिम, गोष्ठी, अन्तरकृया, अवलोकन भ्रमण

सरोकारवाला निकाय र व्यक्तिहरुको ज्ञान, सीप, क्षमता विकास गर्न र आवश्यक प्रचारप्रसार समेतका लागि विभिन्न तालीम, गोष्ठी, अवलोकन भ्रमण र अन्तरक्रियाका कार्यहरु यस अन्तरगत संचालन गरिनेछन् । विनियोजित बजेटबाट संचालन हुने विभिन्न किसिमका गोष्ठी, कार्यशाला, सरोकारवालाहरूसँग छलफल/अन्तरक्रिया जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन गर्नको लागि तालिम, गोष्ठी संचालन सामाग्री खरिद, गोष्ठीका सहभागीहरुको दैनिक भत्ता,

बद्रीराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव

यातायात, हल भाडा, प्रशिक्षक भत्ता, गोष्ठी संचालनका लागि शुरुवाती भौतिक सामाग्री खरिद तथा हस्तान्तरण लगायतका विभिन्न शिर्षकमा विभिन्न क्रियाकलापहरू स्वीकृत लागत इष्टिमेट अनुसार खर्च गर्न सकिनेछ ।

त्यसै गरी अन्तर प्रदेश पर्यटकिय क्षेत्र अवलोकन भ्रमण र होमस्टे संचालकहरु सहित मुलुकका उदाहरणीय होमस्टे अवलोकन भ्रमणको लागि नेपालका पर्यटकिय स्थल तथा समूहको प्रभावकारी परिचालन गरी समूहमा महिला, दलित, आदिवासी जनजाति र लक्षित वर्गको सहभागितासँगै सुशासन र पारदर्शिताका क्षेत्रमा उल्लेख्य कार्य गरी होमस्टे संचालन भएका स्थानहरुको अवलोकन भ्रमण गरिनुका साथै सो क्षेत्रमा भएको अभ्यास तथा अनुभव आदान प्रदान समेत गरिने छ । यसमा अवलोकन भ्रमण छुट्याइएको बजेट आवश्यकता तथा औचित्यको आधारमा दैनिक भ्रमण भत्ता/दैनिक खाने बस्ने खर्च, खाजा खर्च, यातायात खर्च, ईन्धन, प्रशिक्षक भत्ता आदिमा खर्च गर्न सकिनेछ ।

कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्दा समावेश गरिने विषयहरु

- तालिम, गोष्ठीको विषयवस्तु, उद्देश्य, औचित्य,
- छलफल, बैठक एवं अन्तरक्रियाका विषयवस्तु,
- तालिम, गोष्ठी संचालन भएको स्थान र मिति देखिने गोष्ठीको व्यानर, सहभागीहरूको फोटो, तथा अन्य दृष्यहरु समावेश गरी कार्यक्रमको उपलव्धी सहितको प्रतिवेदन,
- अवलोकन भ्रमण गरिएका स्थानहरू र भ्रमणमा भएका छलफल, एवं प्रशिक्षण भएका विषयवस्तु,
- अवलोकन भ्रमणको फोटो, सहभागीहरूको भ्रमण सम्बन्धी भनाई तथा सिकाईहरू समावेश गरी भ्रमणको उपलव्धी सहितको प्रतिवेदन,
- कार्यक्रमको भौतिक प्रगति र भारित प्रगति,

साथै प्रचलित प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्मसको पालना गरी तपशिलका निम्न बमोजिमका तालिम, गोष्ठी, अवलोकन भ्रमण जस्ता कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिने छ।

- २०१९ लाई पहिले देश अनि विदेश पर्यटन वर्ष प्रवर्द्धन कार्यक्रम
- अन्तर प्रदेश पर्यटकिय क्षेत्र अवलोकन भ्रमण (कर्मचारीको लागि)
- अन्तर प्रदेश होमस्टे संचालकहरु सहित मुलुकका उदाहरणीय होमस्टे अवलोकन भ्रमण
- पर्यटकिय स्थान र गन्तव्यहरुमा आन्तरिक र बाह्य पर्यटकहरुको सूचना लगत तयारी र व्यवस्थापन गर्न स्थानीय तहसंग गोष्ठी/अन्तरकृया
- पर्यटन क्षेत्रका यूवाहरुका लागि पर्यटकमैत्री व्यवहार विकास तालिम
- पर्यटनसँग सम्बन्धित व्यवसायी, संघ/संस्था, सरोकारवालासँग गोष्ठी/अन्तरकृया
- सामुदायिक तथा निजी होमस्टे संचालकसंग गोष्ठी/अन्तरकृया

११. संग्रहालय निर्माण सहयोग

यस प्रदेशका आदिवासी, जनजाति समुदायको पहिचान र सांस्कृतिक इतिहासको जगेर्ना गर्न ति समुदायको इतिहास झल्किने खालका वस्तुहरु सहितको संग्रहालय निर्माण र व्यवस्थापन यस कार्यक्रम अन्तरगत गरिनेछ ।

बद्रीराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव

कार्यक्षेत्रः

- संग्रहालय भवन निर्माण, निर्माणाधिन भवनलाइ सहयोग, भवनको स्तरोन्नति,
- संग्रहालय संरक्षणका कार्यहरु,
- संग्रहालयमा राखिने सामाग्री खोजी, खरीद, व्यवस्थित रुपमा राख्ने, सजाउने कार्यहरू,
- संग्रहालय अवलोकन गर्न आउने पर्यटकलाई आवश्यक पदमार्ग, सडक र पिउने पानी, शौचालय, विश्रामस्थल, वाटिका निर्माण लगायतका अन्य पूर्वाधारका कार्यहरु,
- पर्यटकलाइ सूचना दिन आवश्यक व्यवस्था,
- उपयुक्त माध्यमबाट राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय स्तरमा संग्रहालय वारेमा प्रचार प्रसार

कार्यान्वयन विधि र प्रकृयाः

- यस कार्यक्रमसंग सरोकार राख्ने निर्माण र पर्यटन संग संवन्धित सरोकारवाला, स्थानीय समुदाय तथा संभव भए सम्म सम्वन्धित स्थानीय तहका प्रतिनिधी समेतको प्रत्यक्ष सहभागितामा यस कार्यक्रम अन्तरगत स्वीकृत वजेटबाट तोकिएको स्थानमा गरिने र सम्भव हुने कार्यहरुको वारेमा अवधारणा वनाउने,
- कार्यान्वयन विधि छनौट (प्रचलित संघिय, प्रादेशिक आर्थिक र अन्य ऐन, नियम बमोजिम कोटेशन, टेण्डर, उपभोक्ता समिति मार्फत, अमानत)
- कार्यस्थलमा कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन, सेवा संचालन र निरन्तरता दिने निकाय पहिचान, गठन (सम्भव भए सम्म विद्यमान वैधानिक समूह, समितिहरु, सरकारी गैरसरकारी निकायहरुको परिचालन तथा कार्य सन्चालनार्थ नयां समूह समिति गठन गर्नुपर्ने आवश्यक भएमा सो को पहिचान र आवश्यकता अनुसार गठन)
- विस्तृत सर्भे, डिजाइन, लागत इष्टिमेट तयारी र स्वीकृति (लागत व्यहोर्ने निकाय विच लागत अनुमान वांडफांड सहित)
- सम्झौता
- कार्यक्रम कार्यान्वयन
- अनुगमन र सार्वजनिक सुनुवाइ
- भुक्तानी
- लाभांश प्राप्त गर्ने निकायहरूको पहिचान र सेवा संचालनको सुनिश्चितता, निरन्तरता दिने निकायलाई हस्तान्तरण

यस वाहेक संग्रहालयमा संग्रह गरिने वस्तुहरुका लागि सरोकारवाला सवै निकायसंग छलफल गरी प्रचलित ऐन नियम बमोजिम सामाग्री जम्मा गर्ने, व्यवस्थित रुपमा राख्ने कार्य गरिनेछ ।

उल्लेखित कार्यपश्चात प्रचार प्रसारका लागि क्यालेण्डर, ब्रोसर, पोस्टर, पम्पलेट, होडिङ्ग बोर्ड, वाल पेन्टिङ्ग, श्रब्य दृश्य आदिलाई ईलेक्ट्रोनिक संचार, पत्रपत्रिका, बुलेटिन, वेभसाईट, सामाजिक संजाल आदिको माध्यमबाट राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय स्तरमा प्रचार प्रसार गरिने छ। प्रचलित प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरी माथि उल्लेखित प्रकृया बमोजिम निम्न बमोजिमका कार्यक्रमहरु सम्पन्न गरिनेछन्।

बद्रीराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव

- किरात लिम्बु जातिहरुको संग्रहालय निर्माण, आठराई गा.पा. १, तेह्रथुम,
- तमू ह्युल छोंज धीं संग्रहालय भवन निर्माणमा सहयोग, धरान उ.म.न. १८, सुनसरी,
- धरानमा निर्माणाधिन बहुजातिय संग्रहालयको निर्माण सहयोग, धरान सुनसरी,
- प्रथम नागरिक धिमाल जातिको केन्दिय संग्राहलयको प्रवर्द्धनमा सहयोग, दमक न.पा. ९, झापा
- बहुसांस्कृतिक महालक्ष्मी संग्रहालय (म्यूजियम) महालक्ष्मी न.पा. धनकुटा (DPR अनुसारको कार्यक्रम क्रमागत रुपमा सम्पन्न गर्न)
- माझी संग्रहालय निर्माणमा सहयोग, वराहक्षेत्र न.पा. ११, सुनसरी,
- राजवंशी आदिवासी संग्रहालय निर्माणमा सहयोग, गौरीगंज गा.पा., झापा,

१२. झरना संरक्षण र व्यवस्थापन तथा झरनामा पर्यटन पूर्वाधार विकास

झरनाहरूको पहिचान र प्रचारप्रसार गरी आन्तरिक एवम् बाह्य पर्यटक आगमन बढाउनका लागि आवश्यक योजना स्वीकृत गरी गराई यस शिर्षकमा विनियोजित रकम खर्च गर्न सकिनेछ ।यस शिर्षक अन्तर्गत झरना सम्म पुग्ने पहुंचमार्ग, सिढी तथा पुल निर्माण, तारबार गर्ने, शौचालय निर्माण, प्रचार प्रसार तथा ती झरनाहरूमा क्यानोइङ गर्नको लागि आवश्यक पर्ने पूर्वाधारको समेत विकास गर्न सकिनेछ । सम्बन्धित सरोकारवाला निकायले सरोकारवालाहरुसंग छलफल र समन्वय गरी सम्भाव्यता अध्ययन गराई उपभोक्ता समिति र झरना संरक्षण समिति मार्फत कार्यक्रम कार्यान्वयनको विस्तृत योजना/डिजाइन/ल.ई. तयार गरी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरी निम्न बमोजिमका कार्यक्रम सम्पन्न गरिनेछ।

- घोर्ले झरनामा पर्यटन पूर्वाधार विकास र प्रचार प्रसार, संखुवासभा,
- तालेवा झरना पर्यटन विकासमा सहयोग, चैनपुर २, संखुवासभा,
- दिदी बहिनी झरना पर्यटन पूर्वाधार विकास, इलाम,
- पुवामझुवा दिदी वहिनी झरना वेतेनीको महादेव थान सौन्दर्यिकरण तथा पर्यटकीय स्थल निर्माणमा सहयोग, इलाम,
- वराहपोखरीमा पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण र प्रर्वद्धन, खोटाङ्ग
- हयानुङ्ग झरना संरक्षण तथा व्यवस्थापन, फेदाप गा.पा., तेह्रथुम

१३. ताल, पोखरी, सिमसार क्षेत्र संरक्षण, पर्यटन विकास तथा प्रबर्द्धन

ताल, पोखरी, सिमसार क्षेत्रहरुको वातावरणीय, पारिस्थितिकीय सेवा र पर्यटक आकर्षण गर्न पुर्याउने योगदानलाई मध्यनजर गरी तिनीहरुको संरक्षण प्रवर्द्धन र व्यवस्थापन गर्न यो कार्यक्रममा निम्न कार्यक्षेत्रका विभिन्न क्रियाकलापहरु देहायका विधि र प्रकृयाबाट संचालन गरिनेछ ।

कार्यक्षेत्रः

- ताल, पोखरी, सिमसारहरुको थिग्रिकरण र भू-क्षयका अन्य कारणहरुले हुन सक्ने क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्न संरक्षणका कार्यहरु गर्ने,
- पानीको उपलव्धता बढाउन र दिगोपना वढाउन जैविक (वायोइन्जिनियरिङ) प्रविधिहरुको प्रयोग गर्ने,

- पानीको मात्रात्मक र गुणात्मक बृद्धिका लागि पानी संचित हुने क्षेत्रको आकार बढाउने, सरसफाइ, घेराबारा, बाँध/डिल निर्माण, मर्मत आदि कार्य गर्ने,
- ताल, पोखरी, सिमसार क्षेत्रहरुको पर्यटकीय आकर्षण वढाउन र प्रयोग गर्न आवश्यक पूर्वाधारका काम (पहुँचमार्ग, नेट वायर समेतको लाईभ फेन्सिङ्ग तथा फुट ट्रेल, बगैंचा निर्माण, बिजुली पानीको व्यवस्था, चमेनागृह, विश्रामगृह, दृष्यावलोकन मचान, मनोरञ्जनस्थल, शौचालय, मौलिकता झल्कने संरचनाका साथसाथै सुगन्धित र सजावट प्रजातीका फूलवारी एवं सदावहार बिरूवा रोपण, फलफूलको बगैंचा, पिकनिक स्पट आदि) निर्माण,
- स्थानीय समुदायमा सचेतना बढाउने कार्यहरू गर्ने,
- आवश्यकता र वजेटको अवस्था अनुसार डुंगा आदि भौतिक साधन सहयोग गर्ने,
- पर्यटन प्रवर्धनमा उपयुक्त माध्यमवाट यस्ता स्थानहरूको प्रचार प्रसार गर्ने,

कार्यान्वयन विधि र प्रकृयाः

- यस कार्यक्रमसंग सरोकार राख्ने निर्माण र पर्यटनसंग संबन्धित सरोकारवाला, स्थानीय समुदाय तथा संभव भए सम्म सम्बन्धित स्थानीय तहका प्रतिनिधी समेतको प्रत्यक्ष सहभागितामा यस कार्यक्रम अन्तरगत स्वीकृत वजेटबाट तोकिएको स्थानमा गरिने र सम्भव हुने कार्यहरुको वारेमा अवधारणा वनाउने,
- कार्यान्वयन विधि छनौट (प्रचलित संघिय, प्रादेशिक आर्थिक र अन्य ऐन, नियम वमोजिम कोटेशन, टेण्डर, उपभोक्ता समिति मार्फत, अमानत)
- कार्यस्थलमा कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन, सेवा संचालन र निरन्तरता दिने निकाय पहिचान, गठन (सम्भव भए सम्म विद्यमान वैधानिक समूह, समितिहरु, सरकारी गैरसरकारी निकायहरुको परिचालन तथा कार्य सन्चालनार्थ नयां समूह समिति गठन गर्नुपर्ने आवश्यक भएमा सो को पहिचान र आवश्यकता अनुसार गठन)
- विस्तृत सर्भे, डिजाइन, लागत इष्टिमेट तयारी र स्वीकृति (लागत व्यहोर्ने निकाय विच लागत अनुमान वांडफांड सहित)
- सम्झौता
- कार्यक्रम कार्यान्वयन
- अनुगमन र सार्वजनिक सुनुवाइ
- भुक्तानी
- लाभांश प्राप्त गर्ने निकायहरूको पहिचान र सेवा संचालनको सुनिश्चितता र निरन्तरता दिने निकायलाई हस्तान्तरण ।

प्रचलित प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरी निम्न बमोजिमका कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिनेछ।

- अमाहा पोखरी संरक्षण र व्यवस्थापन, बराह न.पा.-५, सुनसरी,
- ऐतिहासिक तथा धार्मिक गौरादह पोखरी व्यवस्थापन तथा पर्यटकीय क्षेत्रको रुपमा विकास (गुरुयोजनाले निदिष्ट कार्य गर्न), झापा
- ऐतिहासिक भिमशेन पोखरी संरक्षण, अर्जुनधारा न.पा.-९, झापा

प्रदेश सरकार
उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश नं. १
विराटनगर, नेपाल

- ऐतिहासिक चिचिलिङ पोखरी संरक्षण र विकास, फेदाप-२, तेह्रथुम,
- कमल पोखरी (ताल) पर्यटन विकासमा सहयोग, सुनवर्षी-१, मोरंग,
- कालिका सिमसार तथा पर्यापर्यटन विकास, झापा,
- कोशी व्यारेज देखी उत्तर पट्टीको पोखरी संरक्षण तथा पर्यटन पूर्वाधार विकासमा सहयोग, कोशी गा.पा.-८, सनुसरी,
- गुफापोखरीमा पूर्वाधार विकास तथा पर्यटन पर्वद्धन, चैनपुर न.पा.-१, संखुवासभा
- गौरादह पोखरीलाई पर्यटकीय क्षेत्र विकास गौरादह-१, झापा,
- चन्द्रगढी सिमसार तथा पर्यापर्यटन प्रवर्द्धन, मेची न.पा.-१०, झापा,
- चान्दु सिमसार क्षेत्रमा पर्यटन विकास, कमल-७ र गौरादह-५, झापा,
- जामुनखाडी सिमसार विकास तथा विस्तार, कन्काई न.पा., झापा,
- झुवरी देवी ताल पर्यटन क्षेत्र विकासमा सहयोग, सुनवर्षी न.पा., मोरङ्ग,
- तालतलैया पार्कमा व्यवस्थापन सहयोग, इटहरी, सुनसरी,
- तालतलैया र सिमसार संरक्षण, शंकरवेली, बक्लौरी-९, सुनसरी,
- धार्मिक तथा पर्यापर्यटन सिमसार क्षेत्र निर्माण तथा व्यवस्थापन (श्री आदर्श नमुना सामुदायिक वन समूह, बुद्धशान्ति गा.पा., झापा)
- पाँचपोखरी पर्यटकीय क्षेत्र प्रवर्द्धन र विकास, बुद्धशान्ति गा.पा.-५, झापा,
- बागझोडा सिमसार क्षेत्र संरक्षण, विकास र प्रवर्द्धनमा सहयोग, सुन्दरहरैचा न.पा.-१०, मोरङ्ग
- भूल्केपानी सुन्तली सिमसार संरक्षण व्यवस्थापन, कानेपोखरी-६, मोरङ,
- मलमथाम सिमसार क्षेत्र विकास र प्रवर्द्धन, रंगेली न.पा., मोरङ,
- राजा ताल पुनर्स्थापना तथा रानी ताल व्यवस्थापन र अन्य पूर्वाधार निर्माणमा सहयोग, राजारानी, धनकुटा,
- राष्ट्रिय सम्मानीत ताल क्षेत्रको पर्यापर्यटन संरक्षण विकास, रामधुनी न.पा.-७, सुनसरी
- रौतापोखरी पर्यटकिय स्थल व्यवस्थापन र प्रवर्द्धन (निरन्तरता), रौतामाई गा.पा., उदयपुर,
- लादे पानी मुहान सिमसार संरक्षण, दमक-२, झापा,
- वाँसुबारी सिमसार तथा पर्यटन विकास मेची न.पा.-११, झापा,
- वेतना सिमसार पर्यटकीय क्षेत्रमा पर्यटन प्रबर्द्धनमा सहयोग, बेलवारी, मोरङ्ग,
- फुलबारी सिमसार क्षेत्र प्रबर्द्धन, शिवसत्ताक्षी-१, झापा,
- श्री सुन्दर निचाझोडा गोलधाप सामुदायिक वन समूहका खालि जग्गामा पर्यटकिय स्थल, शहिद पार्क तथा सिमसार क्षेत्र विकास तथा प्रबर्द्धन (गुरु योजनाले निर्दिष्ट कार्य गर्न), झापा,
- संसारी माइपुजा सिमसार क्षेत्र निर्माण तथा पर्यटन प्रबर्द्धन, पाख्रीबास, धनकुटा,
- हतुवागढी पूर्णेडाँडा दिमालुङ् संरक्षण तथा पूर्वाधार निर्माण, भोजपुर,
- हम्सेदुम्से सिमसार पर्यटकीय क्षेत्र निर्माण, दमक न.पा.-३, झापा,

१४. इचौल शिव सरोवर धर्मशाला र ताल संरक्षण रामधुनी न.पा.-६, सुनसरी

यस कार्यक्रम अन्तर्गत रामधुनी न.पा.-६, सुनसरीमा रहेको इचौल शिव सरोवरमा रहेको धर्मशाला र ताल संरक्षणको लागि आवश्यक पर्ने क्रियाकलाप तथा प्रचारप्रसार गरी आन्तरिक एवम् बाह्य पर्यटक भित्र्याई ग्रामीण गरिबी न्यूनीकरण गर्नमा मद्दत पुर्याउन धर्मशाला र ताल संरक्षण तथा व्यवस्थापनको आवश्यक योजना स्वीकृत गरी गराई

... ढुंगाना
... सचिव

यस शिर्षकमा विनियोजित रकम खर्च गर्न सकिनेछ । सम्बन्धित सरोकारवाला निकायले सरोकारवालाहरुसंग छलफल र समन्वय गरी सम्भाब्यता अध्ययन गराई उपभोक्ता समिति/इचौल शिव सरोवर समिति/सरोकारवाला निकाय मार्फत कार्यक्रम कार्यान्वयनको विस्तृत योजना/डिजाइन/ल.ई. तयार गरी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्मसको पालना गरी कार्यक्रम सम्पन्न गरिनेछ।

१५. होमस्टे संचालन, विकास तथा प्रचार प्रसार

ग्रामीण क्षेत्रका स्थानीय जनसमुदायमा स्वरोजगारका अवसर सिर्जना हुने तथा आम्दानी वृद्धिको माध्यमबाट जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने प्रकृतिका ग्रामिण पर्यटन पूर्वाधारको दिगो विकास गर्ने, ग्रामीण पर्यटनको माध्यमबाट विपन्न, महिला, आदिवासी जनजाती र हालसम्म समेट्न नसकिएका समूहको समेत संलग्नता रहने गरी पर्यटन व्यवसायबाट प्राप्त हुने लाभलाई समुदायको पहुँचभित्र ल्याउने संरचनाको निर्माण र विकास गर्ने संघिय पर्यटन नीति २०६५ र होमस्टेको माध्यमबाट पर्यटनको विकास, प्रर्बद्धन, व्यवस्थापन र नियमन गर्न जारी भएको होमस्टे संचालन कार्यविधि, २०६७ समेतको आधारमा प्रदेशको होमस्टे संचालन र विकासमा सहयोग गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

कार्यक्षेत्रः

- पुराना होमस्टेलाई सहयोग (मापदण्ड अनुसार),
- होमस्टे संचालन समुदाय तथा घरधुरी छनौट,
- आवश्यक ज्ञान, सीप दिन तालीम गोष्ठी, अन्तरक्रिया,
- प्रदेश भित्र र बाहिर अध्ययन भ्रमण,
- आर्थिक प्राविधिक सहयोग,
- प्रचारप्रसार (डिजिटल नक्सा, क्यालेण्डर, ब्रोसर, पोस्टर, पम्पलेट, होडिङ्ग बोर्ड, वाल पेन्टिङ्ग, श्रब्यदृश्य सामाग्री तयारी र ईलेक्ट्रोनिक संचार, पत्रपत्रिका, बुलेटिन, वेभसाईट, सामाजिक संजाल आदिको माध्यमबाट राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय स्तरमा)

कार्यान्वयन विधिः

स्थानीय निकाय र सरोकारवालाहरुसंग छलफल, परामर्श गरी लक्षित घरधुरी र समुदाय पहिचान गरि प्रचलित प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्मसको पालना गरी निम्न बमोजिमका कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिनेछ।

- इलाम जिल्लामा पर्यटन मैत्री होमस्टे संचालन/विकास र प्रचार प्रसारः पैहे कालापानी, चुलाचुली, सिद्धिथुम्का, माईपोखरी, देउराली, कन्याम टापु सिरान,
- कञ्चनजंघा संरक्षित क्षेत्रभित्र पर्यटन मैत्री होमस्टे संचालन, विकास र प्रचार प्रसार (ओलाङचुङगोला, फले, हेल्लुक, याम्फूदिन, गोला, याङमा, ग्याला र लेलेप),
- थारु हेमस्टे संचालन र सामाग्री सहयोग, ग्रामथान, मोरङ्ग

- धनकुटा र मोरङ जिल्लामा पर्यटन मैत्री होमस्टे संचालन, विकास र प्रचार प्रसारः धनकुटाको नाम्जे र राजारानी, मोरङको राजारानी गाउँ लेटाङ न.पा. १,
- मकालु बरुण रा.नि. भित्र पर्यटनमैत्री होमस्टे संचालन, विकास र प्रचार प्रसार (सिसुवाटार, यामदाङ, नावागाँउ, टासिगाउँ, गोवा, चेपवा, छेस्काम र बुङ)
- सोलुखुम्बु जिल्लाको कागेल गाँउ र दुधकोशी गा.पा.को खालीगाउँ र उदयपुर जिल्लाको भागलपूर पुरनदह

१६. गुफा संरक्षण, व्यवस्थापन तथा प्रवर्द्धन

गुफाको पहिचान र प्रचारप्रसार गरी आन्तरिक एवम् बाह्य पर्यटक भित्र्याई ग्रामीण गरिबी न्यूनीकरण गर्नमा मद्दत पुग्ने विश्वासस्वरूप गुफाको संरक्षण तथा धार्मिक आस्थाको समेत जगेर्ना गरी गुफाको व्यवस्थापन तथा प्रबर्द्धन गर्नको लागि आवश्यक योजना स्वीकृत गरी गराई यस शिर्षकमा विनियोजित रकम खर्च गर्न सकिनेछ। सम्बन्धित सरोकारवाला निकायले सरोकारवालाहरुसंग छलफल र समन्वय गरी सम्भाव्यता अध्ययन गराई उपभोक्ता समिति/ गुफा संरक्षण समिति मार्फत कार्यक्रम कार्यान्वयनको विस्तृत योजना/डिजाइन/ल.ई. तयार गरी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरि निम्न बमोजिमका कार्यक्रम सम्पन्न गरिने छ।

- चमेरे गुफा व्यवस्थापन र जैविक विविधता संरक्षण, छथर जोरपाटी-४, धनकुटा,
- जौबारी गुफा महादेव स्थान संरक्षण विकास, पाँचखपन-३, संखुवासभा,
- दुधनाथ महादेव गुफा व्यवस्थापन तथा पर्यटन पर्वद्धन, धर्मदेवी न.पा. ७, संखुवासभा,
- लुङघाङ गुफा संरक्षण तथा प्रवर्द्धनमा सहयोग, धनकुटा न.पा.-१, ओकमालुङ, धनकुटा,

१७. पर्यटकीय सूचना केन्द्र निर्माण, स्तरोन्नती तथा व्यवस्थापन

पर्यटकका लागि चाहिने जानकारी, वन र वन्यजन्तुका गतिविधि, आनिबानी, प्रदेश एवं नेपालका पर्यटकीय गन्तव्यहरूको जानकारी, भौगोलिक अवस्था तथा सांस्कृतिको पहिचान सबै कुरा सूचना केन्द्रमा राखने र पर्यटक आएपछि कसैलाई सोधिरहनु नपर्ने गरी पर्यटकिय सूचना केन्द्रहरुको निर्माण, स्तरोन्नती तथा व्यवस्थापन गरिनेछ । डिजिटल सूचना केन्द्रको अवधारणालाई मध्यनजर गरी स्थापना हुने यस्ता सूचना केन्द्रको निर्माण, जिल्ला/प्रदेशभरका पर्यटन गन्तव्यस्थल, पुराना र नयाँ पदमार्गको सम्पूर्ण जानकारी राखी खिचिएका तस्बिर उपलब्ध गर्न, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, राजनीतिक जानकारी सहित जिल्लावासीको पहिचान झल्कने तस्बिरहरू, जिल्लामा भित्रिने आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकको तथ्यांक राख्ने प्रविधीको विकास गर्न, स्मार्ट टिभी खरिद, निःशुल्क इन्टरनेट सहित विभिन्न सूचना राख्न, पर्यटन सूचना केन्द्रको फर्निसिंग तथा व्यवस्थापन गर्न तथा टिकट काउन्टर निर्माण आदि कार्यमा यस शिर्षकमा विनियोजित रकम खर्च गर्न सकिनेछ ।सम्बन्धित सरोकारवाला निकायले सरोकारवालाहरुसंग छलफल र समन्वय गरी सम्भाव्यता अध्ययन गराई उपभोक्ता समिति/ठेक्का प्रकृया मार्फत कार्यक्रम कार्यान्वयनको विस्तृत योजना/डिजाइन/ल.ई. तयार गरी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरि तपशिलका निम्न बमोजिमका कार्यक्रम सम्पन्न गरिनेछ ।

बद्रीराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव

- कञ्चनजंघा संरक्षित क्षेत्रको सूचना केन्द्र निर्माण, ताप्लेजुंग,
- कोशी टप्पु वन्यजन्तु आरक्षमा सूचना केन्द्र स्तरोन्नती र व्यवस्थापन, सुनसरी,
- थोप्ले विरान सामुदायिक वन क्षेत्रमा निर्माणाधिन पर्यटन केन्द्र प्रबर्द्धनमा सहयोग, झापा,
- पर्यटक प्रवेश राष्ट्रिय नाकाहरुमा पर्यटन सूचना केन्द्रको स्थापना तथा संचालन (विराटनगर (मोरङ्ग), ओलाङ्गचुङगोला (ताप्लेजुङ्ग),
- पर्यटकीय केन्द्र निर्माण तथा व्यवस्थापन, बराहक्षेत्र न.पा.-१०, प्रकाशपुर, सुनसरी,
- पशुपतिनगर, जोरकलश पर्यटन सूचना केन्द्रको फर्निसिंग तथा व्यवस्थापनमा सहयोग, इलाम,
- पौवा भन्ज्याङ्ग सूचना केन्द्रको बाँकी काम सम्पन्न गर्ने निरन्तरता, पाँचथर,
- मकालु बरुण रा.नि. मा सूचना केन्द्रको मुख्य कार्यालय र टिकट काउन्टर निर्माण, संखुवासभा,
- सगरमाथा रा.नि. पर्यटन सूचना केन्द्र व्यवस्थापन, सोलुखुम्बु,

१८. पर्यटक रुटका खोलाहरुमा काठको पुल तथा ट्रष्ट ब्रिज निर्माण

कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र तथा मकालु बरुण रा.नि. क्षेत्र भित्रका पर्यटक रुट व्यवस्थापन गरी रूटमा पर्ने खोलाहरूमा काठको पुल तथा ट्रष्ट ब्रिज निर्माण गर्नको लागि यस शिर्षक बमोजिमको रकम खर्च गर्न सकिनेछ । सम्बन्धित निकायले सरोकारवालाहरुसंग छलफल र समन्वय गरी सम्भाब्यता अध्ययन गराई उपभोक्ता समिति/ठेक्का प्रकृया मार्फत कार्यक्रम कार्यान्वयनको विस्तृत योजना/डिजाइन/ल.ई. तयार गरी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरी निम्न बमोजिमका कार्यक्रम सम्पन्न गरिनेछ।

- कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्रमा पर्यटक रुटका खोलाहरुमा ट्रष्ट ब्रिज निर्माण, ताप्लेजुंग,
- मकालु बरुण रा.नि. भित्र पदमार्ग सुधारका लागि काठेपूल निर्माण, संखुवासभा,

१९. उद्यान/पार्क निर्माण, विकास तथा प्रवर्द्धन

पार्क, उद्यानहरु आन्तरीक र वाह्य पर्यटक आकर्षणका केन्द्रहरु हुन् । भैरहेका स्थानमा पार्क, उद्यान, बगैंचाहरुको स्तरोन्नति र उपयुक्त स्थानहरुमा Landscape Gardening अवधारणा अनुरूप नयां पार्क, उद्यानहरुको निर्माण यस कार्यक्रम अन्तरगत गरिने छ ।

कार्यक्षेत्र:

- सरोकारवालाहरु संगको छलफल र समन्वयमा कार्यक्रमगत पर्यटकीय पार्क, उद्यानहरुको निर्माण, स्तरोन्नति
- पूर्वाधार निर्माण, बाटिका निर्माण र स्तरोन्नति
- सिढि निर्माण
- मन्दिरमा पार्क निर्माण
- बाल उद्यान निर्माण
- पहुँचमार्ग, नेट वायर समेतको लाईभ फेन्सिङ्ग तथा फुट ट्रेल, गार्डेनिङ्ग
- परिसरमा आवश्यकता अनुसार सोलार, विजुली र पानीको व्यवस्था, सूचना केन्द्र निर्माण,
- चमेनागृह, विश्रामगृह, गोलघर, अवलोकन मचान, मनोरञ्जनस्थल, शौचालय, मौलिकता झल्कने संरचना निर्माण,

- ठाउँ सुहाउदो रुख विरुवाहरुको वृक्षारोपण तथा सुगन्धित र सजावटमा प्रयोग हुने प्रजातीका फूलवारी एवं सदावहार बिरूवा र फलफूलको बगैंचा विकास,

कार्यान्वयन विधि र प्रकृयाः

- यस कार्यक्रमसंग सरोकार राख्ने निर्माण र पर्यटन संग संबन्धित सरोकारवाला, स्थानीय समुदाय तथा संभव भए सम्म सम्बन्धित स्थानीय तहका प्रतिनिधी समेतको प्रत्यक्ष सहभागितामा यस कार्यक्रम अन्तरगत स्वीकृत वजेटबाट तोकिएको स्थानमा गरिने र सम्भव हुने कार्यहरुको वारेमा अवधारणा वनाउने ।
- कार्यान्वयन विधि छनौट (प्रचलित संघिय, प्रादेशिक आर्थिक र अन्य ऐन, नियम वमोजिम कोटेशन, टेण्डर, उपभोक्ता समिति मार्फत, अमानत),
- कार्यस्थलमा कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन, सेवा संचालन र निरन्तरता दिने निकाय पहिचान, गठन (सम्भव भए सम्म विद्यमान वैधानिक समूह, समितिहरु, सरकारी गैरसरकारी निकायहरुको परिचालन तथा कार्य सन्चालनार्थ नयां समूह समिति गठन गर्नुपर्ने आवश्यक भएमा सो को पहिचान र आवश्यकता अनुसार गठन)
- विस्तृत सर्भे, डिजाइन, लागत इष्टिमेट तयारी र स्वीकृति (लागत व्यहोर्ने निकाय बीच लागत अनुमान वांडफांड सहित)
- सम्झौता
- कार्यक्रम कार्यान्वयन
- अनुगमन र सार्वजनिक सुनुवाइ
- भुक्तानी
- लाभांश प्राप्त गर्ने निकायहरूको पहिचान र सेवा संचालनको सुनिश्चितता र निरन्तरता दिने निकायलाई हस्तान्तरण ।

साथै प्रचलित प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्मसको पालना गरी माथि उल्लेखित प्रकृया बमोजिम निम्न बमोजिमका कार्यक्रमहरु सम्पन्न गरिने छन्।

- लक्ष्मि नारायण मन्दिरमा पार्क निर्माण, इनरुवा-२, सुनसरी,
- कल्पचन्द्र हर्वल बालउद्यान (पार्क) निर्माण (गुरुयोजनाको काम सम्पन्न गर्न) सहयोग, विर्तामोड नपा-७, झापा,
- कागते ग्रिनपार्क निर्माणमा सहयोग, धनकुटा न.पा. ६, धनकुटा,
- गुराँस उद्यान निर्माणमा सहयोग, पाथिभरा मन्दिर क्षेत्र, ताप्लेजुङ्ग,
- चिण्डेडाँडा भ्यू-टावर पार्क निर्माणमा सहयोग, धरान उ.म.न.पा.-२०, सनुसरी,
- चुलीवन पार्क निर्माण, धनकुटा न.पा.-७, धनकुटा,
- पुष्पलाल वाटिका, वि.पि. वाटिका, देवकोटा वाटिका उद्यान प्रबर्द्धनमा सहयोग, मेची न.पा., झापा
- बगाले स्मृति शहिद पार्क पूर्वाधार प्रबर्द्धन सहयोग, आठराई गा.पा., तेह्रथुम
- बाल उद्यान र पार्क निर्माणको डि.पि.आर कार्यान्वयन सहयोग, इटहरी-१९, सनुसरी

- मदन आश्रित पार्क निर्माण, बराहक्षेत्र न.पा.-१०, सुनसरी,
- मदन भण्डारी साईन्स पार्क प्रबर्द्धन, विकास र निर्माण (मदन भण्डारी स्मृति प्रतिष्ठान नेपाल),उर्लाबारी, मोरङ्ग
- मनमोहन स्मृति पार्क निर्माण, हातिमुडा, मोरङ्ग,
- मनमोहन स्मृति पार्क विकास तथा प्रबर्द्धन, धरान-४, हर्दिया, सुनसरी,
- यलम्वर पार्क निर्माणमा सहयोग, धर्मदेवी न.पा.-३, संखुवासभा
- रामजानकी मन्दिर बाटिका प्रबर्द्धन सहयोग, रंगेली न.पा.-२, मजुवा, मोरङ
- रोज गार्डेन निर्माण, दमक न.पा.-६, झापा
- सहिद नेत्र गुरागाई पार्क निर्माणमा सहयोग, म्याङलुङ न.पा., तेह्रथुम
- सहिद पार्क निर्माण, दमक न.पा.-२, झापा
- सहिद पार्क निर्माणमा सहयोग, फुङलिङ न.पा., ताप्लेजुङ्ग
- सहिद पार्क निर्माणमा सहयोग, विर्तामोड न.पा. वडा नं. ८, झापा (गरामनी क्षेत्र)
- श्रष्टा पार्क निर्माणमा सहयोग, सिद्धिचरण न.पा., ओखलढुंगा
- सप्तकोशी पर्यटन प्रबर्द्धन तथा विकास, वराहक्षेत्र न.पा.-२, सुनसरी (जग्गा संरक्षण, आकर्षक विरुवा रोपण, पिकनिक स्थल निर्माण)
- सहिद स्मृति उद्यान (पर्यटकीय केन्द्र) को गुरुयोजना कार्यान्वयन सहयोग, अर्जुनधारा न.पा. ११, झापा
- सिमखोल्सी नगर उद्यान (सिमखोल्सी सामुदायिक वन क्षेत्रमा) निर्माण, सुनकोशी गा.पा.-१०, ओखलढुंगा
- सिलढुंगा ग्रिन पार्क, धनकुटा न.पा.-६, धनकुटा,
- हरि नेपाल स्मृति पार्क निर्माणमा सहयोग, फुङलिङ न.पा., ताप्लेजुङ्ग

२०. भ्यू टावर निर्माण तथा मर्मत संभार

पर्यटकलाई वन, वन्यजन्तु, जैविक विविधता र पर्यावरणको अवलोकनको लागि प्रदेश भित्र निर्माण गरिने सवै भ्यूटावरहरुको एकरुपता हुनेगरी डिजाइन गरी एउटै डिजाइनका तपसिलमा उल्लेखित स्थानहरुमा सरोकारवालाहरुसँग छलफल र समन्वय गरी उपयुक्त स्थान छनौट गरी टेण्डर प्रकृयाबाट वा उपभोक्ता समितिहरूद्वारा भ्यूटावरहरु निर्माण गरिनेछ । निर्माण पश्चात उपयुक्त संचार माध्यमबाट राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय स्तरमा भ्यूटावरहरुको प्रचार प्रसार समेत गरिने छ ।यस कार्यक्रम अन्तरगत भ्यू-टावरको भौतिक संरचनाको डिजाइन र निर्माणका साथ साथै उक्त परिसरमा निम्न कार्यहरू पनि गर्न सकिनेछ ।

- पहुँचमार्ग, नेट वायर समेतको लाईभ फेन्सिङ्ग तथा फुट ट्रेल, गार्डेनिङ्ग
- परिसरमा आवश्यकता अनुसार सोलार, विजुली पानीको व्यवस्था, सूचना केन्द्र निर्माण,
- चमेनागृह, विश्रामगृह, गोलघर, अवलोकन मचान, मनोरञ्जनस्थल, शौचालय, मौलिकता झल्कने संरचना निर्माण,
- ठाउँ सुहाउदो रुख विरुवाहरुको वृक्षारोपण तथा सुगन्धित र सजावटमा प्रयोग हुने प्रजातीका फूलवारी एवं सदावहार बिरूवा र फलफूलको बगैंचा विकास,

कार्यान्वयन विधि र प्रकृयाः

- यस कार्यक्रमसंग सरोकार राख्ने निर्माण र पर्यटन व्यवसायसंग संबन्धित सरोकारवाला, स्थानीय समुदाय तथा संभव भए सम्म सम्बन्धित स्थानीय तहका प्रतिनिधी समेतको प्रत्यक्ष सहभागितामा यस कार्यक्रम अन्तरगत स्वीकृत वजेटबाट तोकिएको स्थानमा गरिने र सम्भव हुने कार्यहरुको वारेमा अवधारणा वनाउने।

- कार्यान्वयन विधि छनौट (प्रचलित संघिय, प्रादेशिक आर्थिक र अन्य ऐन, नियम बमोजिम कोटेशन, टेण्डर, उपभोक्ता समिति मार्फत वा अमानत)
- कार्यस्थलमा कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन, सेवा संचालन र निरन्तरता दिने निकाय पहिचान, गठन (सम्भव भए सम्म विद्यमान वैधानिक समूह, समितिहरु, सरकारी गैरसरकारी निकायहरुको परिचालन तथा कार्य सन्चालनार्थ नयां समूह समिति गठन गर्नुपर्ने आवश्यक भएमा सो को पहिचान र आवश्यकता अनुसार गठन)
- विस्तृत सर्भे, डिजाइन, लागत इष्टिमेट तयारी र स्वीकृति (लागत व्यहोर्ने निकाय बीच लागत अनुमान वांडफांड सहित)
- सम्झौता
- कार्यक्रम कार्यान्वयन
- अनुगमन र सार्वजनिक सुनुवाइ
- भुक्तानी
- लाभांश प्राप्त गर्ने निकायहरूको पहिचान र सेवा संचालनको सुनिश्चितता र निरन्तरता दिने निकायलाई हस्तान्तरण ।

साथै प्रचलित प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्मसको पालना गरि माथि उल्लेखित प्रकृया बमोजिम निम्न बमोजिमका कार्यक्रमहरु सम्पन्न गरिने छन्।

- आहालेमा भ्यू-टावर निर्माणमा सहयोग, त्रियूगा न.पा.-१६, उदयपुर
- गजेथुम्का डाँडा भ्यू-टावर निर्माणमा सहयोग, पाख्रीवास न.पा.-१, धनकुटा
- गोरुकाटे डाडा भ्यू-टावर निर्माण, पाल्पा सिलिचो गा.पा.-२, भोजपुर
- जेफाले भ्यू-टावर मर्मत सम्भार, केरावारी-२, मोरङ
- तिनथुम्की भ्यू-टावर निर्माणमा सहयोग, माङसेवुङ-६, इलाम
- दानावारी हर्दियामा भ्यू-टावर निर्माण, धरान उ.म.न.पा.-४, सुनसरी
- देम्बाडाँडा भ्यू-टावर निर्माणमा सहयोग, ओखलढुंगा
- बुढीथाम भ्यू-टावर तथा सिंढीनिर्माण, फिदिम न.पा.-१२, पाँचथर,
- मालिङ्गे भ्यू-टावर, चम्पादेवी गा.पा.-५, ओखलढुंगा
- मिक्लाजुङ्ग भ्यू-टावर सिंढी निर्माण तथा पोखरी संरक्षण, पाँचथर
- रौतामाई र लिमचुङवुङ गाँउपालिका बीच दोवाटोमा भ्यू-टावर निर्माणमा सहयोग, उदयपुर

२१. पदमार्ग निर्माण, स्तरोन्नती, मर्मत संभार, सुधार तथा सिंढी निर्माण

कार्यक्षेत्रः

- पर्यटक पदमार्ग स्तरोन्नती, सुधार तथा निर्माण कार्यक्रम अन्तरगत पैदल मार्गको छेउ भित्तामा अश्वभाविक रुपमा बढेका, बाटो अवरुद्ध पारेका झाडी बुट्टयान, काँडा, ढुङ्गा, चट्टान बाटोबाट पन्छाउने, वर्षातको भेल पानी तर्काउने कूलो निर्माण, बाटो समथर पार्ने साथै उकाली-ओरालीमा ढुङ्गा छापी सिंढी बनाउने, स-साना

चन्द्रराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव

खोलाखोल्सीमा फड्के वा स-सानो कलभर्ट निर्माण गर्ने, बाटोमा ठाउँ ठाउँमा स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था मिलाउने साथै शौचालय निर्माण गर्ने र आवश्यकतानुसार ईन्जिनियरिङ्ग डिजाईन गरी भिरालोपनको ग्रेड मिलाउने र उकालोमा सिंढी बनाउने, ढुङ्गा बिछ्याउने, पानीको निकासलाई सुरक्षित तर्काउने गरी पूर्वाधार निर्माण,

- नयां पदमार्ग पहिचान, निर्माण र विकास प्रवर्द्धन,
- पदमार्गहरुमा सिंढी निर्माण,
- यस्ता संरचना भएका स्थानहरुमा सोलार विजुली बत्तिको व्यवस्था,

कार्यान्वयन विधि र प्रकृयाः

- यस कार्यक्रमसंग सरोकार राख्ने निर्माण र पर्यटन व्यवसायसंग संबन्धित सरोकारवाला, स्थानीय समुदाय तथा संभव भए सम्म सम्बन्धित स्थानीय तहका प्रतिनिधी समेतको प्रत्यक्ष सहभागितामा यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्वीकृत वजेटबाट तोकिएको स्थानमा गरिने र सम्भव हुने कार्यहरुको वारेमा अवधारणा वनाउने,
- कार्यान्वयन विधि छनौट (प्रचलित संघिय, प्रादेशिक आर्थिक र अन्य ऐन, नियम वमोजिम कोटेशन, टेण्डर, उपभोक्ता समिति मार्फत, अमानत)
- कार्यस्थलमा कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन, सेवा संचालन र निरन्तरता दिने निकाय पहिचान, गठन (सम्भव भए सम्म विद्यमान वैधानिक समूह, समितिहरु, सरकारी गैरसरकारी निकायहरुको परिचालन तथा कार्य सन्चालनार्थ नयां समूह समिति गठन गर्नुपर्ने आवश्यक भएमा सो को पहिचान र आवश्यकता अनुसार गठन)
- विस्तृत सर्भे, डिजाइन, लागत इष्टिमेट तयारी र स्वीकृति (लागत व्यहोर्ने निकाय विच लागत अनुमान वांडफांड सहित)
- सम्झौता
- कार्यक्रम कार्यान्वयन
- अनुगमन र सार्वजनिक सुनुवाइ
- भुक्तानी
- लाभांश प्राप्त गर्ने निकायहरूको पहिचान र सेवा संचालनको सुनिश्चितता र निरन्तरता दिने निकायलाई हस्तान्तरण

साथै परामर्शदाताबाट सरोकारवालाहरुसंग छलफल र समन्वय गरी सम्भाव्यता अध्ययन गराई आयोजना कार्यान्वयनको विस्तृत योजना/डिजाइन/ल.ई. तयार गरी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्म्सको पालना गरी निम्न बमोजिमका कार्यक्रम सम्पन्न गरिनेछन्।

- अमरहाटबाट शिवजट्टा हुदै भेडेटार सम्म पदमार्ग निर्माण, सुनसरी,
- उच्च हिमाली पदमार्ग सुधार (कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्रको घुन्सा देखि कञ्चनजंघा बेसक्याम्प सम्म, गोलादेखि घुन्सासम्म, पासाङ, आम्दाफेदी, चेरम, साम्देर ओक्लाङ हुँदै बेसक्याम्प सम्म), ताप्लेजुंग,

प्रदेश सचिव

- कञ्चनजंघा संरक्षित क्षेत्रमा पुराना पदमार्ग सुधार (हेल्लेक देउराली हुँदै याम्फुदीनसम्म, तापेथोक बेङ्गुर हुँदै पाथीभरासम्म), ताप्लेजुङ्ग
- कांगेल एयरपोर्ट वासिम देखि जुवु, सुकेपोखरी, देउराली, कुरीमा, गेदेल, छेस्काम, पाँचपोखरी पिरामिड वेसक्याम्प सम्म पर्यटन पदमार्ग निर्माण, सोलुखुम्बु,
- कृष्णथुम्की ऐतिहासिक पर्यटकिय क्षेत्रको पदमार्ग र सिंढी निर्माणमा सहयोग, मेची न.पा.-१, झापा
- कैलाश हिल देखि पाथीभरा मन्दिर हुँदै लसुने सम्म पैदल मार्ग निर्माण, तेह्रथुम
- गुफा—तोक्पेगोला, थुदाम—तुङखालिङ, डिमा—चेपुवासम्म पर्यटक पदमार्ग निर्माण (मकालुवरुण रा.नि. भित्र), संखुवासभा
- चखेवा—माने भञ्जयाङ्ग पर्यटक पदमार्ग निर्माण र स्तरोन्नती, साकेला गाँउपालिका, खोटाङ्ग
- तिनजुरे पाँचपोखरी पदमार्ग मर्मत र स्तरोन्नती, तेह्रथुम
- धरान, भेडेटार, राजारानी, जेफाले, लेटांग राजारानी, तीनकुने ताल रुट निर्माण, सुनसरी/मोरङ्ग,
- नमस्ते झरना देखि नाम्जे सम्म पदमार्ग निर्माण, धनकुटा
- पांढवबास ऐतिहासिक स्थल पुग्ने पदमार्ग र पूर्वाधार सुधार, वेलका-५, उदययुर
- पाथीभरा मन्दिर जाने पद मार्ग निर्माण निरन्तरता, ताप्लेजुङ्ग
- मकालु बरुण रा.नि. भित्र नयाँ पदमार्ग निर्माण तथा व्यवस्थापन, संखुवासभा,
- शिखर कटेरी—अन्दराजा अन्दरानीको दरवारसम्म पदमार्ग निर्माणमा सहयोग, चुलाचुली-४, इलाम
- सगरमाथा रा.नि. भित्र पर्यटन पदमार्ग मर्मत सुधार (डोले देखी गोक्यो तालसम्म), सोलुखुम्बु,

२२. दरवार प्रवर्द्वन संरक्षण

यस शिर्षक अन्तर्गत ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक धरोहरको रूपमा रहेका दरवारहरूको संरक्षण गरी सो क्षेत्रको पर्यटन प्रवर्द्वन गर्नको लागि दरवार संरक्षण, पदमार्ग स्तरोन्नती, विश्रामस्थल निर्माण आदि क्रियाकलापहरू संचालन गरिने छन् । दरवार संरक्षण स्थानीय समिति/सरोकारवाला निकायहरू मार्फत ऐतिहासिक रुपमा दरवारको संरक्षण तथा पूनर्निमाण जस्ता कार्यक्रम परामर्श सेवाबाट समेत सेवा खरिद गरी सेवा प्रदायक संस्थाबाट प्रचलित प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्मसको पालना गरी तपशिलका निम्न बमोजिमका दरवार संरक्षण तथा प्रवर्द्वन सम्बन्धि कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिनेछ।

- ऐतिहासिक चौदण्डीगढी दरवार संरक्षण, पदमार्ग स्तरोन्नती, विश्राम स्थल निर्माण, चौदण्डीगढी न.पा.१, उदयपुर
- हिलिहाङ्ग दरवार प्रबर्द्धन संरक्षण, पाँचथर

२३. पर्यटक रुटका क्याम्प साईटहरुको व्यवस्थापन

कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र तथा मकालु बरुण राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्र भित्रका पर्यटक रुटमा रहेका क्याम्प साईटहरुको व्यवस्थापन गर्नको लागि यस शिर्षक बमोजिमको रकम क्याम्प साईटहरुमा खानेपानीको व्यवस्था तथा शौचालय निर्माण, पर्यटक विश्रामस्थल निर्माण, क्याम्प तारबार, Dustbin खरिद, तथा पर्यटन रूटको प्रचार प्रसार जस्ता क्रियाकलापहरू संचालन गर्नको लागि खर्च गर्न सकिनेछ । सम्बन्धित निकायले सरोकारवालाहरुसंग छलफल र

चक्रराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव

समन्वय गरी कार्यक्रम कार्यान्वयनको विस्तृत योजना/डिजाइन/लागत अनुमान तयार गरी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्मसको पालना गरी तपशिलका निम्न बमोजिमका कार्यक्रम सम्पन्न गरिनेछ।

- कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्रमा पर्यटक रुटमा क्याम्प साईटहरुको व्यवस्थापन, ताप्लेजुंग ।
- मकालु बरुण रा.नि. भित्र क्याम्प साईटहरुको व्यवस्थापन (खानेपानी तथा ट्वाईलेट निर्माण, पर्यटन विश्राम स्थल, प्रचार प्रसार), संखुवासभा ।

२४. रक क्लाइम्बिङ निर्माणमा सहयोग (बाँकी कामको निरन्तरता), इलाम

इलाम नगरपालिका-७ स्थित महभिरमा करिब ४० मिटर अग्लो पहरामा रक क्लाइम्बिङ स्थल निर्माण गरिएको र योजना अनुरूप रक क्लाइम्बिङको बाँकी कार्य, रक गार्डेन र बाल उद्यान निर्माण गर्नको लागि मेची पहाडी क्षेत्र पर्यटन प्रवर्द्धन विकास समिति/सरोकारवाला निकायले योजनाअनुरूप प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ तथा प्रचलित ऐन नियमको परिधि भित्र रही यो कार्यक्रम संचालन गर्नेछ ।

२५. ससकोशी नदीमा जल पर्यटनका लागि मोटरेवल बोट सहयोग, बराहक्षेत्र न.पा.-९, सुनसरी

मोटरबोटको सवारबाट ससकोशी नदीमा जल पर्यटन प्रवर्द्धन गर्नको लागि बराहक्षेत्र न.पा.-९, सुनसरीमा मोटरबोट संचालनको लागि स्थानीय समूह/सरोकारवाला निकायलाई मोटरेवल बोट खरिद गरी हस्तान्तरण गरिनेछ । स्वीकृत Specification अनुसारको मोटरेवल बोट प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ तथा प्रचलित ऐन नियमको परिधि भित्र रही सार्वजनिक खरिद प्रकृया अवलम्वन गरी खरिद गरिनेछ । उपकरण खरिद पश्चात् नियमानुसारको प्रक्रिया पुरा गरी सम्बन्धित निकायलाई हस्तान्तरण गरिनेछ ।

२६. कोशीटप्पु वन्यजन्तु आरक्षमा पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न मचान निर्माण, सुनसरी

कोशीटप्पु वन्यजन्तु आरक्षमा वन, वनस्पति, वन्यजन्तु र जैविक विविधता आदिको अवलोकन गर्न कोशीटप्पु वन्यजन्तु आरक्ष कार्यालयले प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन अनुसार कोशीटप्पु वन्यजन्तु आरक्ष क्षेत्रमा पर्यटकीय मचान निर्माण गर्नेछ ।

२७. कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्रमा पर्यटक रुटमा सामुदायिक लज निर्माण

परामर्शदाता मार्फत् सामुदायिक लज निर्माण तथा संचालनको सम्भाव्यता अध्ययन र विस्तृत कार्यन्वयन योजना तयार गरी कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्रमा पर्यटक रुटमा सामुदायिक लज संचालन समिति गठन गरी सोही समितिबाट सामुदायिक लज निर्माण/संचालनको कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै सामुदायिक लज संचालक बीचमा पारस्परिक पर्यटकीय अनुभव र सूचनाको आदान प्रदान गरी एक क्षेत्रमा बसेका पर्यटकको बसाइलाई अर्को क्षेत्रसम्म पुराई होमस्टे लिङ्कअपमा सहयोग पुर्याइनेछ ।

प्रदेश सचिव

२८. सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको मञ्जे स्थित पर्यटक टिकट काउन्टर तथा प्रवेशद्वार व्यवस्थापन

सोलुखम्बु जिल्लाको मञ्जे भन्ने स्थानमा सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जको पर्यटक प्रवेशद्वार र टिकट काउन्टरको आवश्यक व्यवस्थापनको लागि सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज/सरोकारवाला निकायले यस कार्यक्रमको TOR निर्माण गरी गराई TOR मा उल्लेखित क्रियाकलापहरू स्वीकृत लागत इस्टिमेटको सिमा भित्र रही प्रचलित खरिद ऐन, नियम बमोजिम संचालन गरिनेछन् ।

२९. सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जमा भिजिटर ट्र्याकिङ्ग सिस्टम व्यवस्थापन

नेपाल आउने पर्यटनहरूको गन्तव्यहरुमध्ये सगरमाथा रा.नि. पहिलो वरियताक्रममा पर्ने भएको र त्यहां भ्रमण गर्ने पर्यटकहरूलाई Track गर्न तथा पर्यटकहरूको Visiting Preference समेतको तथ्याङ्क लिई सो क्षेत्रमा थप पर्यटन विकासका पूर्वाधारहरू विकास गर्नको लागि सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्जमा भिजिटर ट्र्याकिङ सिस्टमको विकास र व्यवस्थापन गरिनेछ । परामर्श सेवा खरिद गरी सेवा प्रदायक संस्थाबाट प्रचलित प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्मसको पालना गरि यो कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यसका लागि TOR तयार गरी ठाउँ सुहाउंदो प्रविधि अनुसारको भिजिटर ट्र्याकिङ सिस्टमको निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

३०. मुस्लिम समुदायको कब्रस्थान मर्मत सुधार, कोशी गा.पा. ५, सुनसरी

सुनसरी जिल्लाको कोशी गाउँपालिका वडा नं.-५ मा रहेको मुस्लिम समुदायको कब्रस्थान मर्मत सुधार गर्नको लागि गर्न सकिने क्रियाकलापहरूको योजना स्वीकृत गरी गराई योजनामा उल्लेखित क्रियाकलापहरू संचालन गर्नको लागि यस शिर्षक अन्तर्गतको रकम सम्बन्धित समुदायको समिति/सरोकारवाला निकाय मार्फत खर्च गर्न सकिने छ ।

३१. समुदायद्वारा व्यवस्थापन गरिएका समूहहरुमा पर्यापर्यटकिय स्थल प्रवर्द्धन र विकास

यस कार्यक्रममा विनियोजित रकम समुदायमा आधारित विभिन्न प्राकृतिक स्रोत व्यवस्थापन समूह/समिति तथा अन्य सामुदायिक पर्यापर्यटन व्यवस्थापन समूह/समिति मार्फत संचालन गरिने पर्यापर्यटन प्रवर्द्धन र विकास कार्यको लागि खर्च गर्न सकिनेछ । प्रदेशमा अवस्थित सबै डिभिजन वन कार्यालयहरु/सरोकारवाला अन्य निकायहरूको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत पर्यापर्यटकिय स्थल प्रवर्द्धन र विकासको सम्भावना बोकेका समुदायद्वारा व्यवस्थापन तथा संरक्षण गरिएका वन (सामुदायिक वन, कबुलियती वन, धार्मिक वन, साझेदारी वन) क्षेत्रहरूमा वन पैदावारको नियमित उत्पादन सहित वातावरणीय सेवाहरुको प्रवर्द्धन गरी अधिकतम आर्थिक लाभ प्राप्त गर्न; समग्र वनको हैसियतमा सुधार गर्न; वातावरण र जैविक विविधता संरक्षण गरी स्थानीय उपभोक्ताहरुको मौलिक सामाजिक/सांस्कृतिक मूल्य मान्यतामा बढावा हुनेगरी वन विहार, जलविहार, पार्क/उद्यान अवलोकन, वनभोज, फोटो यात्रा, सिनेमा वा भिडियो छायाँकन, सूचना तथा सन्देशमूलक गतिविधि, ऐतिहासिक/धार्मिक/साँस्कृतिक सम्पदाहरूको विकास, निर्माण र प्रवर्द्धन जस्ता संरक्षण कार्यक्रम कार्ययोजना बनाई संचालन गर्ने साथै रोजगारी तथा आयआर्जन सिर्जना हुने कृयाकलापहरु संचालन गरिनेछ । साथै यो कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि डिभिजन वन कार्यालयले/सरोकारवाला निकायले १ जना Focal person को रुपमा तोक्नु पर्नेछ र सम्बन्धित सरोकारवाला निकायले TOR स्वीकृत समेत गरी गराइ १०० गोटा समुदायद्वारा व्यवस्थापन तथा संरक्षण गरिएका क्षेत्रहरुमा

प्रदेश सचिव

यो कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्नेछ । सम्बन्धित निकायले सरोकारवालाहरुसंग छलफल र समन्वय गरी कार्यक्रम कार्यान्वयनको विस्तृत योजना/डिजाइन/लागत अनुमान तयार गरी प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन २०७४, प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०७५, सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, कार्यविधि र मितव्ययिता सम्वन्धी निर्देशिका २०७५, सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४, तथा प्रचलित नर्मसको पालना गरी कार्यक्रम सम्पन्न गर्नेछन् । यस कार्यक्रम मार्फत समुदायद्वारा व्यवस्थित वन क्षेत्र लगायतका अन्य स्थानहरूमा पर्यापर्यटकिय स्थलको प्रवर्धन र विकास भई स्थानीय स्तरमा आयआर्जनमा वृद्धि भई रोजगारीको समेत सिर्जना हुने अपेक्षा लिइएकोछ ।

बद्रीराज ढुंगाना
प्रदेश सचिव